
SZAKDOLGOZAT

Pusztai Boglárka

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Tájépítészeti és Településtervezési Kar
Településépítészeti Tanszék

Integrált parkok vizsgálata Budapesten

Konzulens: Báthoryné Nagy Ildikó Réka

Tanszékvezető: dr. Szövényi Anna Andrea, egyetemi docens

Pusztai Boglárka
Településüzemeltető szakirány

1.	BEVEZETŐ	4
2.	ÁLTALÁNOS ADATOK.....	6
2.1.	MAGYARORSZÁGI ADATOK	6
2.2.	BUDAPESTI ADATOK	7
3.	KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK ÉS LEHETSÉGES MEGOLDÁSAIK.....	10
3.1.	AZ INTEGRÁLT KUTYÁSPARKOK	14
3.1.1.	Külföldi példák	18
	Néhány példa az Egyesült Államokban lévő integrált parkokra:	19
	Central Park.....	19
	Griffith Park	22
	Zilker Park.....	24
	Egyesült Királyság:.....	26
	Hampstead Heath	26
	Victoria Park.....	29
	Hyde Park.....	32
	Berlin, Németország:	34
	Tiergarten	34
	Párizs, Franciaország:	35
	Bois de Vincennes	36
3.1.2.	Budapesti integrált kutyás parkok.....	38
	Március 15-e tér	41
	A Nehru part.....	43
	Gizella sétány.....	46
	Tabán.....	48
	Vérmező.....	51
	Óbudai sziget	54
	Táblázat, összehasonlítás:	56
	Kérdőívezés	58
	Kérdések és válaszok:	59
	Kérdőív kiértékelése.....	63
4.	JAVASLATOK/EREDMÉNYEK	63
4.1.	JAVASOLT INTEGRÁLT PARKOK:.....	64
4.1.1.	Farkaserdő.....	64
4.1.2.	II. János Pál pápa tér	67
4.1.3.	Bikáspark	71
4.1.4.	Puskás Aréna Park	73
5.	ÖSSZEGZÉS	74
6.	ÁBRAJEGYZÉK	77
7.	IRODALOMJEGYZÉK	78
7.1.	KÜLFÖLDI FORRÁSOK:.....	79

1. Bevezető

A szakdolgozatom középpontjában a városi kutyatartás és az integrált parkok szerepének vizsgálata áll, amelyek a városi környezetben élő kutyák és tulajdonosaik számára nyújthatnak optimális életteret és közösségi élményeket.

Magyarországon, de legfőképpen Budapesten is észrevehetően megnőtt az emberek körében a kutyatartás népszerűsége és egyre többen tartanak kutyát háziállatként és társnak az életükbe. Ennek a növekedésnek köszönhetően olyan társadalmi és gazdasági igények is megerősödtek, amelyek a kutyatartással kapcsolatos infrastruktúrát és szolgáltatásokat érintik. Az infrastruktúra igénye, mint például kutyaparkok, kutyabarát szálláshelyek, kutyaiskolák és állatorvosi ellátás, észrevehető módon szintén nőtt, hogy megfeleljen ennek a növekvő kutyatartó közösségnek és azoknak az igényeknek, amelyek a kutyák egészségére, boldogságára és kényelmére vonatkoznak.

A szakdolgozatomban szeretném megvizsgálni a budapesti, mint nagyvárosi kutyás lét mindennapi problémáit és kihívásait. Ezen kívül, a kutatásom fókusza olyan megoldások keresése, amelyek segíthetnek a felmerülő problémák enyhítésében és az integráltabb városi kutyás lét előmozdításában, különösen az integrált parkokra, mint egy potenciális megoldási lehetőségre.

Az alapvető indíték a kutatásom mögött az, hogy Budapesten egyre nagyobb mértékű a növekedés a kutyák és a kutyatartók közösségeknél egyaránt. Ez a növekedés egyúttal új kihívásokat is felvet és ezek a vizsgált problémák és megoldások, nem csak a kutyatulajdonosok érdeke, hanem azoké is, akiknek nincs kutyájuk, mivel mindannyian tagjai vagyunk a városi közösségnek és az egyes intézkedések hatását minden városlakó megérezheti.

A célom, hogy átfogóan megérthessem a fővárosi kutyások helyzetét és az ezzel kapcsolatos problémákat, és hogy a kutatás eredményeként olyan konkrét javaslatokat tegyek, amelyek hozzájárulhatnak egy élhetőbb és kutyabarát városi környezet kialakításához mind a kutyatartók, mind pedig a nem kutyások számára.

Először részletes adatok, statisztikák és átfogó felmérések segítségével kívánom bemutatni a kutyatartás jelentőségét és terjedését Budapesten, egyúttal kitekintek az országos szintű tendenciákra és növekvő irányultságokra is. Ezen mutatók vizsgálatával szeretném feltárni az okokat és összefüggéseket, amelyek hozzájárulnak a kutyás társadalom növekedéséhez. Ezen okok és tényezők megértése létfontosságúak ahhoz,

hogy felismerjük és elemezzük a kutyatartók igényeit és számuknak a változását.

A következő pontban a városi kutyatartással kapcsolatos konfliktusok egyes részeivel foglalkozom. A vizsgálat során megállapítottam, hogy számos kritikus probléma merül fel a városi kutyatartásban, amelyek közül az egyik legkiemelkedőbb a helyhiány kérdése és a szabályok betartásának hiánya. Az ilyen problémák megértése fontos szerepet játszik a városi kutyatartás fejlesztésében és a városi közösségek működésében. Ezen konfliktusok elemzése lehetővé teszi számunkra, hogy olyan intézkedéseket, megoldásokat dolgozzunk ki, amelyek segítenek azoknak a problémáknak az enyhítésében, amelyeket a városi kutyatartás okozhat.

Jelenleg működő megoldásokat vizsgáltam meg, mint a kutya illemhelyek, kutya-futtatók és ezek között kiemelem az integrált parkokat, melyek külföldön már remekül működnek a különböző országokban, azonban Magyarországon, legfőképpen Budapesten is egyre népszerűbb megoldást nyújtanak.

A továbbiakban hat példaparkon keresztül vizsgálom meg az itthoni integrált parkok helyzetét, kihasználtságát, működőképességét. Ehhez kapcsolódóan a területek feldolgozását segítő kérdőíves kutatást is végzek, illetve elemzek ki. Az integrált parkokat meghatározott szempontok alapján értékelem, és különös figyelmet fordítok arra, hogy melyek azok a tényezők, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy egy adott terület jól működhet integrált parkként, valamint azokat a részleteket is feltárom, amelyek miatt az park, mint integrált park nem megfelelő vagy hiányos.

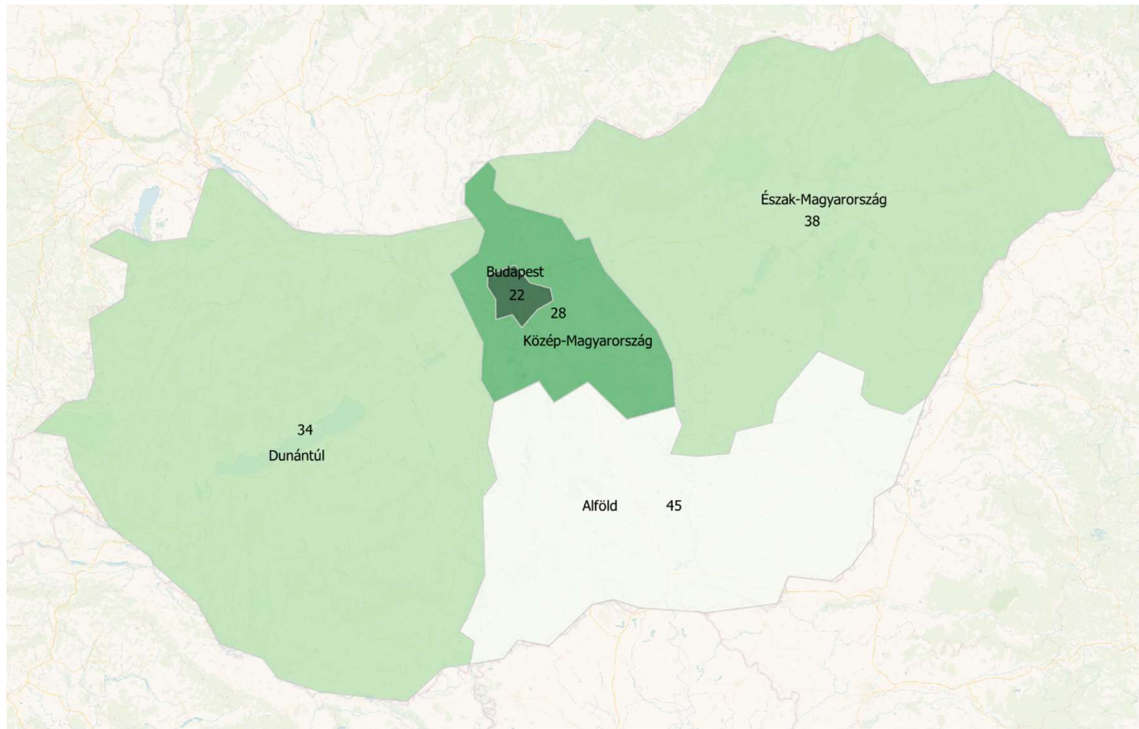
Fentebb már említettem, hogy külföldön már elterjedtebb ez a megoldás, így néhány ilyen példát is vizsgáltam, melyek legfőképpen a javaslati szempontok kialakításához járultak hozzá, hiszen ezek a parkok másfajta perspektívából engednek betekintést a témába.

A javaslati részben négy olyan példaparkot kerestem, melyek optimálisan működhetnének integrált parkként. Ezeket a parkokat is elemzem a fent említett szempontok alapján és javaslatot teszek ezeknek a parkoknak a működési elvére és amennyiben szükséges, némi átalakítására.

A szakdolgozatom befejező részében található egy összegző és összefoglaló rész, amely a témám kiemelkedő pontjait és fontos eredményeit összpontosítja és rögzíti. Ez a záró rész arra szolgál, hogy a munkám és kutatásaim során tárgyalt kérdések és felvetések milyen mértékben lettek megválaszolva vagy megerősítve.

2. Általános adatok

2.1. Magyarországi adatok

1. ábra Magyarországi kutyák száma százalékos formában, forrás: saját készítésű térkép

Magyarországon az elmúlt években jelentős növekedésnek indult a kutyás társadalom. Ennek fő oka, úgy gondolom, hogy a covid19 és a vele járó szabályozások voltak, hiszen a pandémiát megelőző időszakban a háztartások 36%-a tartott egy vagy több kutyát. A járványügyi veszélyhelyzetet követően ez a százalék 50,4-re növekedett. Ezzel az Európai országok listáján a 6. legmagasabb százalékban van jelen a kutya a háztartásokban, családokban. A pandémia ideje alatt sokan kénytelenek voltak többet otthon tartózkodni, vagy azóta is home office-ból, otthonról dolgozni, így lehetőségük nyílt figyelni egy új jövevényre a családban, egy négylábúra, legyen az kölyök vagy idősebb kutya. Más részről úgy gondolom, a jelentős növekedést az is okozza, hogy egyre több helyen sokkal inkább családtag, mintsem házőrző a kutya.

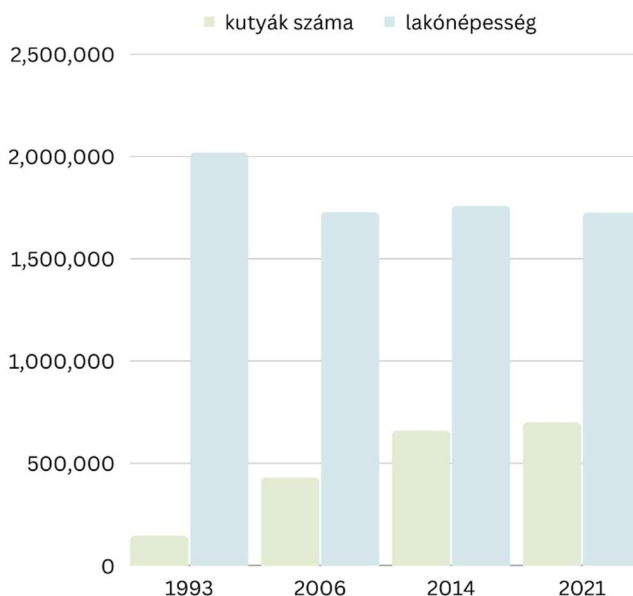
Az ország különböző pontjain, 2017-es mérések alapján: Közép-Magyarországon 28%, Észak- Magyarországon 38%, Dunántúlon 34%, az Alföldön pedig 45%-a háztartásoknak tart kutyát.

Természetesen ezek a számok 2017 óta rohamosan növekedtek, legjelentősebben Budapesten és környékén, de erről egyelőre nincs frissebb adat vagy felmérés.

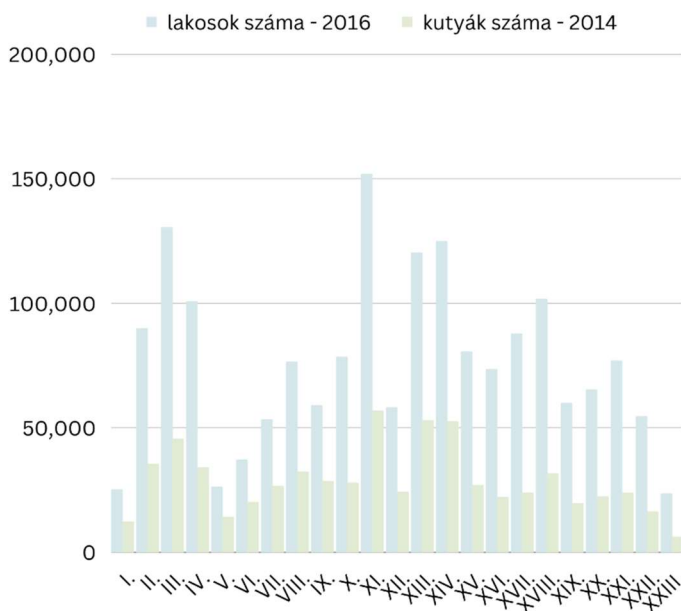
2.2. Budapesti adatok

A Cofidis 2017-es felmérései alapján Budapesten a háztartásoknak 22%-a tart kutyát.

Vizsgáltam, hogy hogyan változott a kutyák száma Budapesten az elmúlt években. (ld.2.ábra) Az ábrán látható módon vizsgáltam 1993-ban, 2006-ban, 2014-ben és 2021-ben az adatokat, ugyanis ezekből az évekből származik nyilvános adat. A felmérések szerint: 1993-ban 146.000, 2006-ban 431.394, 2014-ben 659.387 és 2021-ben mintegy 700.000 kutya élt Budapesten.

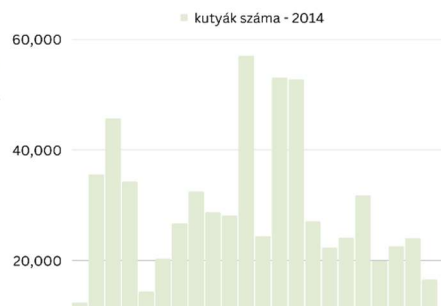
2. ábra Budapesten a kutyák és a lakosok számának változásai, forrás: saját készítésű ábra Cofidis 2017-es felmérései alapján

3. ábra Budapesti kutyák száma a különböző kerületekben összevetve, forrás: saját készítésű ábra Cofidis 2017-es felmérései alapján

legmeglepőbb adat számomra a XIV. kerület volt, mert bár itt rendkívül jó, összetartó a kutyás

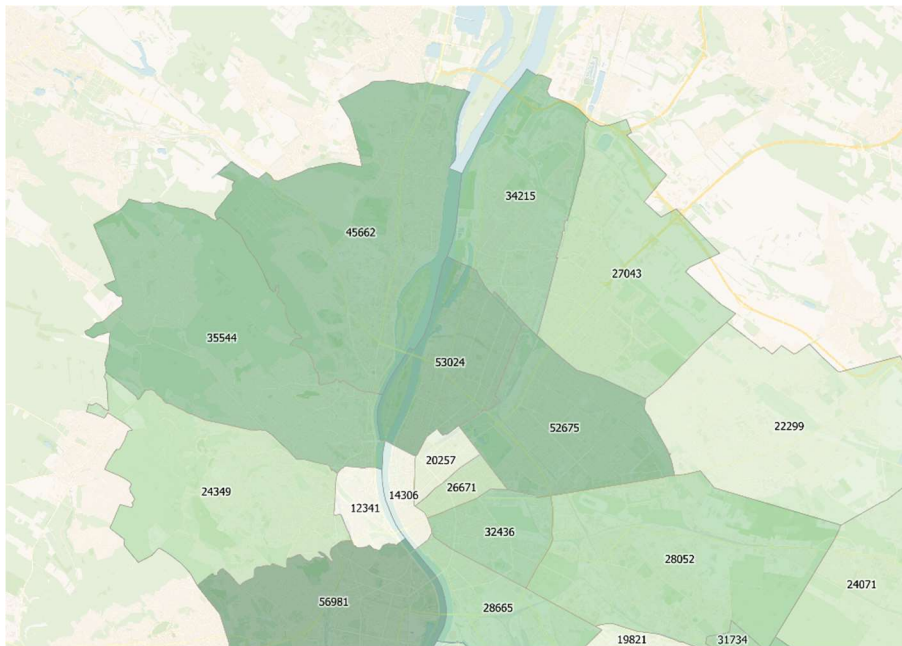
Továbbá vizsgáltam a zöldeb mozgalom jóvoltából elkészült, kerületekre lebontott felmérést. (ld.3.és 3. és 4. ábra) Ez a felmérés 2014-ben jelent meg, ekkor közel 660 ezer kutya élt a fővárosban. A legtöbb kutya ebben az évben a XI., XIII és a XVI. kerületben volt. A

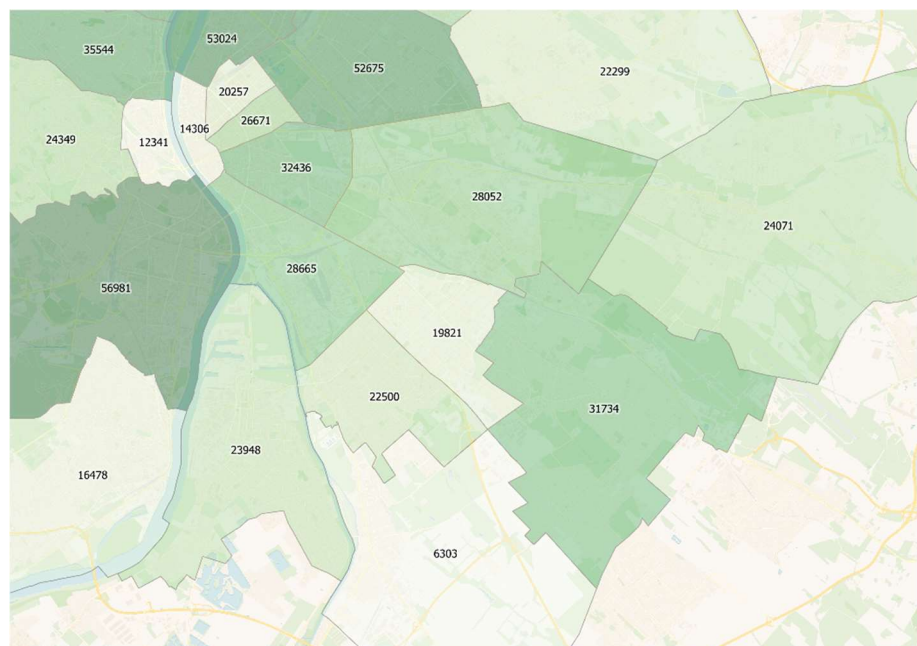
4. ábra Budapesti kutyák száma a különböző kerületekben, forrás: saját ábra Cofidis 2017-es felmérései alapján

közösség, ezen a területen viszonylag ritkás a zöld terület, felület. A XIII kerületben található a méltán híres Városliget, mely rengeteg kutyás igényeit elégítik ki.

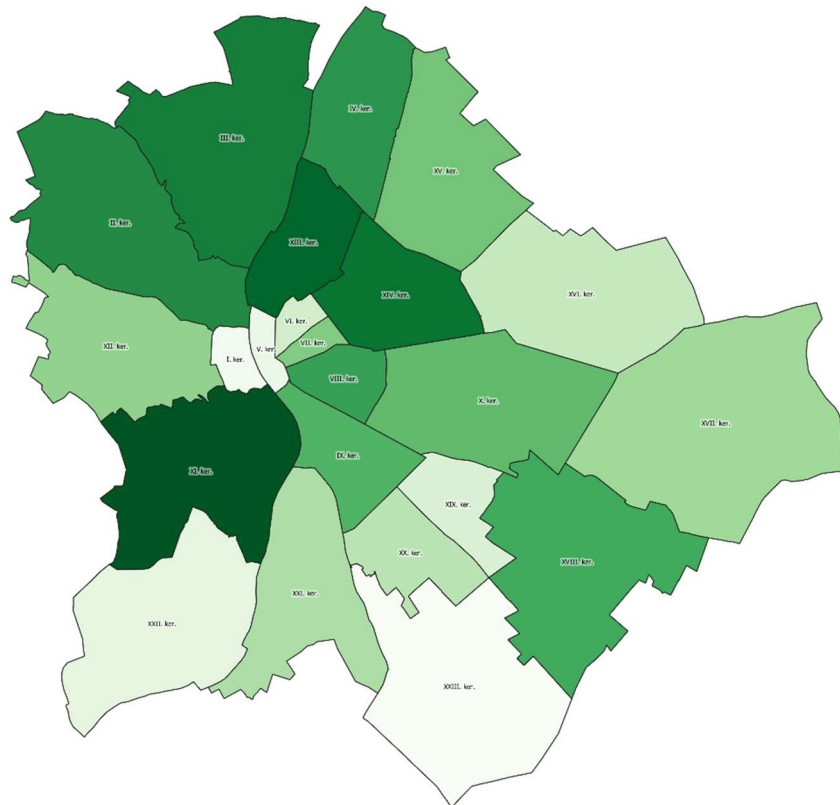
A fenti statisztikákat térképi megjelenéssel is kihangsúlyoztam. (ld.5., 6. és 7. ábra) A térképen színskálázva látszódnak a különböző kerületek a magasabb kutyaszámtól (sötétebb zöld) a kevesebb kutya létszámig (világosabb színek). (ld. 5.,6.ábra) A térkép nagysága és olvashatósága érdekében külön vágtam a térképet két részre, de egyben is megszerkesztettem a látható módon. (ld. 7.ábra)

5. ábra Budapesti kutyák számának térképi ábrázolása (I.), saját készítésű térkép

6. ábra Budapesti kutyák számának térképi ábrázolása (II.), saját készítésű térkép

7. ábra Budapesti kutyák számának térképi ábrázolása, saját készítésű térkép

A Radó Dezső terv az urbanisztika, városfejlesztés és zöldfelületeken túl nem terjed ki az egyre növekvő városi kutyás társadalom specifikus igényeire és problémáira, az integrált kutyás parkokról sem tesz említést. Az egyre növekvő társadalomban azonban igényelné az urbanisztikai és városfejlesztési stratégia ilyen irányú terjedését is. Ehhez azonban szükséges lenne felmérni az adott területeknek, zónáknak a problémáit, igényeit kutyás szemszögből.

Ezek az adatok arra engednek következtetni, hogy ilyen mértékben megnövekedett a kutyák száma, vele együtt az infrastruktúrának is hasonló mértékben és ütemben kellett növekednie. Vajon elég erős ütemben zajlott végbe ez a fejlődés, elbír-e a nagyvárosunk ilyen mértékű növekedéssel, ilyen rövid idő alatt?

A kutyával való együttélés, családtagnak tekintés egyre népszerűbb téma nem csak Magyarországon, de külföldön is, ezért rendkívül fontos, hogy az egyes nagyvárosokban a parkokba legyen lehetőség kutyával érkezni. A kutyafuttatók népszerűsége is növekszik, azonban fontosnak tartom ezeken kívül is lehetőséget biztosítani, hogy kutya tulajdonosok kutyáikkal együtt tudják kihasználni ezeknek a parkoknak a létét, jogosultságát.

3. Konfliktusok, problémák és lehetséges megoldásaik

A városi kutyatartóknak számos problémával kell szembenéznie. Magam is városi kutyatartóként a saját tapasztalataimra tudtam támaszkodni az alábbi problémák kutatása és feltárása során.

A legfőbb problémákat kerestem meg, melyek között a legnagyobb gondot a zöldterület és felület hiánya okozza. A mindennapi séták alkalmával a gazdák a zöld felületeket keresik kutyáik számára, hiszen itt tudják elvégezni szükségleteiket, illetve ilyen területen tudnak kikapcsolódni, rekreálódni, vagy akár tanulni is közösen. Budapesten három megoldás foglalkozik a helyhiány problémájának orvoslásával: kutyafuttatók, kutya illemhelyek és integrált kutyás parkok, de nézzük sorban a problémákat, majd az esetleges megoldásaikat.

Szembetűnő példa lehet a XIII. kerület, hiszen a kerület látszólag kutyabarát, rengeteg próbálkozásuk van a kutyások számára, azonban a különböző konfliktusok miatt a legtöbb parkból ki vannak tiltva a kutyák, még pórázon sem engedélyezett velük bemenni a területekre. Példa erre a Vízafogó park, mely gyönyörű, új kialakításának köszönhetően rengeteg lakót csalogat oda. A parkon belül lehetőség van kiülni a kis tó mellé pihenni, beülni a parkban lévő kávézóba, vagy akár sportolásra, futásra, labdázásra is van lehetőség. A park tökéletes példa arra, hogy amellet, hogy nem lehet kutyát bevinni a területre, még marcona kerítés is szolgálja, valamint csúfítja, az egyébként mesés területet. A szakmai gyakorlatom során alkalmam nyílt a XIII. kerületet tüzetesebben megvizsgálni. Tapasztalatom, hogy a lakók kérésére rengeteg kerítést húznak fel a nevetlen kutyák miatt. Ez nem csak a kutyák és kutyások miatt jelent problémát, hiszen városképi szempontból sem illik bele a városképbe, illetve nyitottság és pihenésre invitálás helyett bezártságot közvetítenek. A fentebb említett park környezetében egyébként még három olyan park is található, melyek szintén nem látogathatóak ebek számára. Ezen a területen volt alkalmam elbeszélgetni egy helyi lakossal, akinek régen ugyan nem kellett sokat sétálnia, hogy olyan területre érjen kutyájával, ahol le tudná mozgatni, közösen rekreálódni tudnának, most azonban egyik közeli parkba sem mehet be. Ez a probléma jól megmutatja, hogy habár területi lehetőség adott volt, mégsem a kutyásoknak kedveztek vele, holott egy integrált park betervezése, kerítések nélkül sokkal élhetőbb környezetet varázsolna az itt lakóknak.

Problémát jelent még a városi kutyás létben a zaj és a mindenféle szennyezettség, például

por, szemetelés stb., melyek zavarhatják a kutyákat, illetve aggodalomra adhat okot a gazdáik számára, hogy mibe lép bele vagy netán mit eszik fel, nyalogat meg kis kedvence. A kutyafuttatóknak köszönhetően egyre nagyobb gondot jelent a szocializátlanság, nevelatlenség. A kutyafuttatók megálmódásával pont az ellenkezőjét várták, azonban a kerítéseknek köszönhetően olyan neveletlen, behívhatatlan, illetve agresszív kutyákat engednek el ezeken a területeken, hogy kiszorítják a területet szabályosan használókat. Nagy problémát jelent, hogy sokaknak tömegközlekedésre kell szállniuk, hogy eljuthassanak az egyes zöldfelületekre a kutyáikkal. Ez azonban igen költséges és nem is minden esetben megoldható, hiszen egy fő egyszerre csak egy kutyát szállíthat tömegközlekedési egységen, azonban egyre növekvő tendencia, hogy nem egy, hanem több kutya is található a háztartásokban. Illetve itt is előfordul a szabályok nem ismerete, be nem tartása.

Budapesten egyetlen cég foglalkozik olyan lakások kiadásával, mely kutyásoknak keres ingatlant. Ez azért probléma, mert nagyon kevés bérlemény engedélyez kutyatartást, pedig egyre több rá a kereslet és sokan a főbérlő tudta és beleegyezése nélkül tartanak kutyát, amivel még nagyobb tiltakozást váltanak ki.

A városban számos olyan terület van, ahova be lehet vinni kutyát, azonban csak pórázon, ami problémát jelent a kutyák mozgásigényeik levezetésében, azonban ez a megoldás sokkal jobban alkalmazkodik a kutyás réteghez. Szerintem ez egy kompromisszumos megoldás és sokkal inkább ezt kellene alkalmazni, mintsem a kutyák kitiltását azokról a területekről, ahol különösképpen nem indokolt ez az óvintézkedés. A pórázon lévő kutyák nem zavarják sem az embereket és a megfelelő felszereltség mellett, ideális esetben a gazdáik fel is tisztítanak kutyáik után. Természetesen gondot jelent még a kutyák vizelete, mely károsító hatással van a növényzetre. Többek között ennek a problémának (és a helyhiánynak) köszönhetően jöttek létre a városi kutya illemhelyek. (ld.8. ábra)

8. ábra kutya illemhely, forrás: <https://neveljunkkutyat.blog.hu/>, letöltés dátuma: 2023.06.12.

Ezek a kis alapterületű, homokkal leszórt, bekerített kutya *wc-k* arra szolgálnak, hogy a már más kutyák által megjelölt területen és a szagok sokasága miatt az eb ide végezze el a dolgát, melyet az állat nem, vagy csak dominanciából tesz meg. Ezek a megoldások a kutyapiszkításra azon kívül, hogy bűdösek, használhatatlanok,

értelmetlenek több okból sem felelnek meg: látványuk sem túl megnyerő, hiszen nagyban rontja a városi utcaképet, illetve még fertőzés veszélyesek is lehetnek. Mivel sok kutya végzi ide a dolgát és nem mindegyik kutyatartó szedi össze kutyája után az ürüléket, illetve mert ezeket a mellékhelységeket igen nehéz és macerás tisztítani, fertőtleníteni így számos bacillus és vírus terjedhet itt el. Ennek alapján sokan nem szívesen engedik be házikedvencüket az említett területre, közöttük én sem. Azonban maga az ötlet innovációs és a fejlődést jelenti az új dolgok alkalmazása. Ezek a kutya illemhelyek külföldön is megtalálhatóak, bár egyre kevesebb helyen alkalmazzák a negatívumoknak köszönhetően. Budapesten azonban a problémák ellenére még előszeretettel telepítik ezeket a kis lekerített mosdókat.

9. ábra XIII. kerület kutyafuttató, forrása:
<https://13.kerulet.ittlakunk.hu>, letöltés dátuma: 2023.06.12.

Rengeteg *kutyafuttató* található Budapesten (ld. 9.ábra) azonban ezek elavultak és teljes mértékű szeparációt jelentenek, hiszen területük kerítéssel van kijelölve. Azonban elavultságuktól eltekintve ezek a legelterjedtebb megoldások a városi kutyások részére. Pozitív tulajdonságaik, hogy ezeken a területeken, szabadon elengedhető a kutya, annak a veszélye nélkül, hogy kiszalad egy gépjármű, motorkerékpár vagy bicikli elé. Pozitívuma még, hogy igen felszereltek, a legtöbbször megtalálhatóak agility pályák és felszerelések, itató kutak, kukák és padok is. Közösség szervező helyekké is váltak az évek során, hiszen a naponta idelátogatók között kapcsolat alakulhatott ki. Mivel igen sok helyen elérhetőek a városban kisebb kutyák közösségei verbuválódtak a segítségükkel, melynek tagjai napi szinten találkoznak a kutyák okozta mindennapos kötelezettségeik végett.

Nagy problémájuk viszont a szabályok be nem tartása, ugyanis szabályzat kimondja, hogy jól nevelt, jól szocializált, nem ugató, nem agresszív és egészséges kutyák használhatják csak az említett területeket. Azonban a bekerítettségnek köszönhetően olyan is elengedi itt a kutyáját, akinek nem hívható, neveletlen és/vagy agresszív a kutyája. Ez sajnos fordítottan alakult ki, hiszen alapvetően ez a jól nevelt kutyák játszóterülete, azonban a bekerítés miatt épp nem ezt a réteget célozza meg sok

esetben, hanem azokat, akik nem tudják teljesíteni a szabályzatot, viszont a kutyája agresszivitása végett a jól nevelt kutya gazdája fog kiszorulni a területről, mivel félti saját és kutyája épségét egyaránt.

A külföldi országokban általában szigorúbb és részletesebb szabályok vannak a futtatók használói részére, amelyeket a kutyatulajdonosoknak nagyobb arányban be is tartják. Ezek a szabályok fontosak a kutyák biztonsága és a közösség védelme végett. Például a Glendale Kutyapark Szabályai között szerepel az is, hány éves kor felett lehet szülői kíséret nélkül a park területére menni vagy éppen maximum hány kutyával lehet egy gazdának a futtatóba menni.

Teljes elszeparálást jelent, aki időt szeretne tölteni baráti társasággal és a kutyusával, annak ez a terület nem ad lehetőséget, hiszen itt nem lehet piknikezni, társasozni stb. Nagyon sok kutyafuttatónál gondot okoz a karbantartás hiánya is. Sok esetben találkozhatunk szétdobált szeméttel a területen vagy otthagyt kutyaurüléssel a kihelyezett kukák ellenére is.

Nagy probléma még, hogy ennél a megoldásnál van nyitvatartási idő, egyszóval este, vagy kora reggel nem lehet ezekbe a kijelölt kutyafuttatókba ellátogatni. Ezáltal akinek olyan a munkahelyi beosztása, nem tudja ezt a lehetőséget kihasználni, másfajta területet kell keresnie a kutyusának, ahol el tudja végezni a dolgát és kellőképpen lefárasztható. Hasonlóképpen a játszóterekhez a játszóberendezések védelme érdekében zárják, illetve mivel ezek a futtatók a legtöbb esetben társasházak, panelházak tövében van, a zajongás elkerülése érdekében. Míg a játszótereknél a célközönség miatt nem probléma az éjszakai zárás, a kutyajátszótereknél problémát jelenthet. A futtatók túlnyomó többsége 6-7-kor nyitnak, sokaknak nincs lehetősége megvárni a nyitást, este pedig ugyanezzel a problémával néznek szembe a későig dolgozó gazdák.

3.1. Az integrált kutyásparkok

10. ábra Vérmező integrált park, forrás: www.gardenista.hu, 2023.10.08.

A most említett megoldások közül az utolsó és leginnovatívabb forma jelenleg az integrált parkok (ld.10. ábra). Véleményem szerint ezek a parkok a legfenntarthatóbbak és legsikeresebb megoldást jelentenek, hiszen összeköttetést jelent a városi kutyatartás és az élhető városi környezettel. Ez a megoldás hozzájárul a felelősségteljes kutyatartás fejlődéséhez. Az integrált kutyásparkok lehetővé teszik a kutyatulajdonosok és kutyáik számára a szabad és közösségi környezetben történő együttlétet, előnyöket és kihívásokat is hordoznak. Az ilyen parkok elősegíthetik a kutyatartó közösség összekovácsolódását, a kutyák szociális fejlődését és a városi életminőség javítását. Ugyanakkor szükséges az alapos tervezés és szabályozás annak érdekében, hogy minimalizálják a konfliktusokat és fenntartsák a parkok higiéniai színvonalát. Az integrált kutyásparkoknak nagy potenciáljuk van abban, hogy a városi kutyatartás és közösségi élet pozitív irányban fejlődjenek, és elősegítsék az élhető és kutyabarát városok kialakítását.

Az integrált parkok jól működésének megértéséhez szükség van az integrált kutyásparkok definíciójának, fogalmának a pontosítására. Az EbOvo Egyesület a következőképpen fogalmazta meg ezeknek a parkoknak a fogalmát.

„Kutyapark: legalább 1 hektáros (10.000 m²), jelzéssel ellátott, kutyás üzemeltetéssel rendelkező terület, ahol elsősorban kutyás szabadidőtöltés lehetséges. (például: Fonyódi kutyás fürdőhely.)

Kutyás park: legalább 1 hektáros (10.000 m²) jelzéssel ellátott, kutyás üzemeltetéssel rendelkező terület, amely kutyával IS látogatható. (például: jelenlegi Városliget, Margitsziget.) Része lehet a Kutyás zóna.”

- A szabad kutyázás kézikönyve – Javaslattétel a közösségi kutyázás korszerűsítésére, 2. oldal, szerző: EB OVO EGYESÜLET - Szakértői csoport
- Más külföldi forrásokból származó fogalmakat is kutattam, és azok az alábbi pontokat fogalmazták meg (forrás: <https://www.lawinsider.com/dictionary/dog-park>, 2023.10.24.)
- Egy parkon belül található terület, amelyet kijelöltek kutyák szabadon sétáltatására
 - Kutyapark egy meghatározott közterület, mely szabályozásban nem körbekerített, elkerített területek
 - Kutyapark vagy "Póráz nélküli park" azt jelenti, hogy egy parkon belül meghatározott tér, amelyet jelzőtáblával jelölnek ki a kutyák póráz nélküli tevékenysége számára. A területet peremkerítés is körülhatárolhatja, amit a park elemei, például a terepviszonyok, a tájrendezés vagy az ösvények határoznak meg, vagy ezek kombinációja a póráz nélküli terület elkülönítésére a közeli úthálózattól.

Az ilyen parkok pozitívumait és negatívumait külön-külön elemeztem, hogy teljes körű képet kaphassak ezekről a kutyabarát közösségi terekkel kapcsolatos előnyökről és hátrányokról.

Az integrált parkok előnyei számos területet ölelnek fel.

Először is, hozzájárulnak a városi kutyatartás kényelméhez és élményéhez, lehetővé téve a kutyatartók számára, hogy szabadon élvezzék a parkokat kutyáikkal együtt. Ugyanakkor azoknak, akiknek nincs kutyájuk, lehetőséget kínál a kutyák közelségének megismerése és a kutyatartó közösségek részévé válhatnak. Erős közösségépítő szerepe van. A kutyatulajdonosok mindennap találkozhatnak egymással, tapasztalatot cserélhetnek, mellyel okítani is tudják egymást és felelősségteljesebb döntést tudnak hozni az egyes szituációkban. Ezzel az integrált parkok hozzájárulnak a városi életminőség javulásához, hiszen ehhez szorosan kapcsolódnak a közösségek összetartó szerepe is.

A zöld területek és a kutyák szabad mozgása pozitív hatással vannak az emberek életminőségére és stresszoldó hatása is van, mely a mai felgyorsult, rohanó világban igen fontos szempont a lakosok számára.

Hozzájárul a felelősségteljesebb neveléshez is, ugyanis sok parkban kutyaoktatásokat indítanak, mely a szocializációt, a mindennapi kihívásoknak a megoldásait segítik elő. A kutyák lefárasztásával, fejlődésével és irányított tanításával, fegyelmezésével a

kutyatulajdonosok rengeteg mindent megtanulhatnak a felelős állattartásról és megismerhetik kutyájuk viselkedéseinek okait, kezelésének módjait.

Lehetővé teszi a kutyáknak a szabad mozgást és a szociális interakciót más kutyákkal és emberekkel egyaránt. BA budapesti környezetben a kutyák mozgástere igen korlátolt, hiszen a legtöbben kis lakásokban vannak tartva, és a zöldfelületek hiánya is problémás lehet számukra, mely probléma miatt kevés lehetőségük van a szabad futásra és játéokra. Az integrált parkok legfőképpen ezt a hiányt pótolják, és lehetővé teszik a kutyagazdák számára háziállatuk lefárasztását fizikailag és mentálisan is egyaránt.

Mivel az integrált parkok zöld területek, vagy nagy mértékben tartalmaznak zöld területeket, hozzájárulnak a városi zöldövezetek megőrzéséhez és a városi környezet javításához.

Az integrált parkok számos előnyeit láthatjuk, hiszen ez a megoldás lehetővé teszi a kutyások számára a kutyával való kikapcsolódást olyan emberekkel, emberek között is, akiknek nincs kutyájuk és mindezt szabadon, pórázmentesen tehetik meg. Azonban, mint mindennek, ennek is vannak negatívumai, konfliktusai. Az alábbiakban pár példát hozok a legfőbb ilyen konfliktusból.

Első fontos konfliktusként kiemelném a kutyatulajdonosok felelőtlenségét. Az integrált kutyás parkokban is vannak szabályok, csakúgy, mint a kutyafuttatókban, azonban ugyanúgy itt sem veszi ezeket figyelembe mindenki. Ez lehet azért, mert tudja, hogy nem tudja vagy nem akarja betartani ezeket a szabályokat. Mindhárom igen veszélyes is lehet. Például nem mindenki figyel közvetlen a kutyájára, melynek köszönhetően nem látja, mikor piszkít az ebe. Ezért otthagyja a parkban az ürüléket, ami nem csak, hogy szabályellenes, undorító, de igencsak fertőzés veszélyes is. Másik nagy probléma a nem odafigyeléssel, mikor ezzel zavarnak másokat, például olyan emberekhez vagy állatokhoz engedí oda, akik számára nem kívánatos ez a közeledés. A felelőtlen kutyatulajdonosok, akik nem tudják visszahívni kutyáikat, nem figyelnek rájuk, sok esetben azt sem látják, nem akarják látni, hogy kutyájuk megrongálja parkot, például ázni kezd vagy megrág valamit, amit nem kellene, ezzel veszélyeztetve a park biztonságát és mások kényelmét. A fent említett szempontokból is kialakulhat konfliktus a nem kutyás és kutyás között, hiszen az a kutyatulajdonos, aki így viselkedik, nagy általánosságban nem ismeri el a hibáját a kutyaneveléssel kapcsolatban, a kutyákat nem tartó meg már egy ellenszenvvel, előítéllettel közelítheti meg a kutyatulajdonosokat és kutyáikat a rossz tapasztalatok miatt. A következő probléma tulajdonképpen az első fő probléma következménye, mely az agresszió és a viselkedési problémák. Az integrált parkok szabályzata kiköti, hogy csak

jól nevelt és szocializált, valamint jól behívható kutyákkal lehet látogatni ezen parkokat. Ez a szabály rendkívül fontos annak érdekében, hogy a szabadon engedett kutyák ne zavarjanak másokat, így egyből elhívhatóak legyenek mind kutyáktól, mind az emberektől. Azonban a kutyafuttatók példájánál láthatjuk, hogy a futtatót használók előszeretettel hagyják figyelmen kívül a szabályokat.

Sok eset van, amikor az egyes kutyák esetleges viselkedésbeli problémáit a tulajdonosuk nem tud kezelni, ilyen például a kutyatámadások, kutyák közötti viszályok, harapás okozta sérülések stb. Ezek az aggasztó következmények nem csak a kutyák, hanem az emberek, gyerekek biztonságát is veszélyeztetik. Ezek az esetleges események súlyos problémákat okozhatnak fizikális és mentális értelemben is. Ez a fő ok arra, miért nem szeretik sokan az ilyen parkok létrejöttét, a felelőtlen kutyatulajdonosok miatt, hiszen ez gyakorlatilag ellenőrizhetetlen, ki hogyan tartja be a szabályzatot, ki mennyire fog figyelni a saját kutyájára a parkba lépés alkalmával.

A lakosság aggodalma a hangoskodás és a nyugalom megzavarása az esetleges kutyaugatásokkal. Ahogyan a kutyafuttatókban, úgy itt is szabályzat tiltja az ugatást, melyet a felelős gazda a jól nevelt kutyájánál be is tud tartatni, azonban a probléma ugyancsak azokkal van, akik felelőtlenek és nem tartják be a szabályzatot. Sajnálatos módon ezt kivédeni, megszüntetni ily módon nem lehet.

Ami problémát mindenképp meg kell említenünk az az egészségügyi kérdések. A parkok, sőt a közlekedés is megköveteli az adott ebek megfelelő orvosi ellátását és az oltások meglétét és a park használatát ennek megfelelően. Beteg vagy tüzelő kutyát ezekbe a parkokba vinni, legfőképpen elengedni tilos. Azonban sajnálatos módon találkozhatunk beteg kutyusokkal, számos eset történt már város szerte ilyen esetekben való megfertőzés, mely igencsak veszélyes és felelőtlen más kutyatartókkal szemben is. Én is átéltem sajnos hasonlót háziállatommal és ezeknek a fertőzéseknek az utókezelésének az ára és bizonyos esetekben a kockázata is magas.

A fertőzések tovább táptalaja az otthagyt, nem összeszedett kutyaurülék. Ezek szintén nagyon veszélyesek és halálosak is lehetnek. Ilyen vírus például a parvovírus, mely pár évvel ezelőtt a 10. kerületben hasonló okokból indult el, melynek kutya áldozatai is voltak. Véleményem szerint a kutyatulajdonosok nem ismerik ezeknek a felelőtlen lépéseknek a valódi következményét és így sajnos a szabályok betartására sem ügyelnek. Nehézséget szül az előírt szabályzat betartásának az ellenőrzése. Erre gyakorlatilag egyáltalán nincs lehetőség, hiszen az egyes pontokat csak abban az esetben lehetne

ellenőrizni, amennyiben egy ellenőr folyamatosan az integrált parkokban vizsgálja a parkot használókat.

Az utolsó, ám elég fontos pontban az infrastruktúrát említeném, illetve ennek a hiányosságait. A parkoknak játékokat, pihenőhelyeket és szemétygyűjtőket kell biztosítani. Ezeknek a beruházása, fenntartása, karbantartása és tisztítása is szükséges a parkok biztonságos, kényelmes és zavartalan használatához. Ezeknek a parkoknak a fokozottabb karbantartásra lenne szükség, hiszen nagyobb kitettségeknek van kitéve, mint azok a parkok, ahol csak gyerekek szaladgálnak vagy járókelők sétálnak.

Az említett negatívumok ellenére az integrált parkok a legjobban alkalmazható megoldások.

Összességében az ilyen parkok hozzájárulnak a kutyák és a tulajdonosaik, sőt a többi parkhasználó egészségének és boldogságának javításához is, segítik a közösségépítést, növelik a városi életminőséget, és a város kutyabarát szerepét egyaránt. Fontos azonban, hogy szükségesek a megfelelő szabályozások és óvintézkedések, illetve az egyéb intézkedések annak érdekében, hogy minimalizáljuk a lehetséges problémákat a területeken. Ezeknek az intézkedéseknek a fontossága és szerepe, hogy egy biztonságos és kellemes környezetet teremthessünk a parkba látogatók számára, legyen a látogató kutyabarát vagy sem. Az integrált kutyaparkok előnyeit és negatívumait egyaránt figyelembe kell venni, hogy optimális eredményeket érhessünk el a közösségi terek használatában.

3.1.1. Külföldi példák

Külföldön már jól működő megoldást jelentenek az integrált parkok. Számos példa van rá, ezek közül gyűjtöttem ki párat mintaként. Kedvenc példám a London Hyde Park, ahol személyesen is volt szerencsém megtapasztalni a park légkörét, mely messze túlszárnyalja bármelyik itthoni parkunkat.

Az integrált kutyaparkok fejlettsége azonban országonként és városonként változhat, és függ az adott terület kutyatartói közösségétől és az önkormányzatok támogatásától.

Összehasonlítási szempontok:

1. Elhelyezkedés: Helyileg hol helyezkedik el az adott park az országban, városon belül. Fontos, hogy a kutyabarátok számára könnyen megközelíthető legyen, hogy minél többen ki tudják használni a terület adottságait.

2. Méret és terület: Mekkora területen terül el az integrált kutyáspark, minél nagyobb egy terület, annál jobban lehetővé tehetik a kutyák számára a szabadabb mozgást és több lehetőséget is nyújthatnak.
3. Felszereltség: Milyen felszerelések és létesítmények találhatóak a parkokban, mint például kutyajátékterek, pihenőhelyek, ivókutak és kutyafecskendők.
4. Biztonság: Fontos vizsgálni, mennyire biztonságos a terület a kutyák, kutyások és azok számára is, akik háziállat nélkül érkeznek a területre.
5. Szabályok és előírások: Parkhasználati szabályozások. Ezek eltérnek-e az itthoni szabályozásoktól, fontos még megvizsgálni, hogy az egész parkra vonatkozik a parkhasználatuk, vagy csak egy részére.
6. Közösségi aktivitások: Vannak-e közösségi események vagy programok a parkokban, amelyek segítik a kutyatartók közösségének építését.
7. Karbantartás és tisztaság: Nagyon fontos vizsgálni, hogy az adott parkokban mennyire rendszeres a karbantartás és tisztítás, takarítás. A parkok tisztasága és karbantartottsága nagyon fontos a fertőzések megelőzése végett, illetve a tisztántartása hozzájárul a közhangulat milyenségéhez is.

Az Egyesült Államok az integrált kutyás parkok terén a legfejlettebbnek mondható. Rengeteg ilyen parknak ad otthont, és számos városban és régióban található kifejezetten kutyáknak fenntartott parkok, amelyek széles körű szolgáltatásokat és lehetőségeket kínálnak a kutyatartók és kutyáik számára az elszeparáltság érzete nélkül.

Néhány példa az Egyesült Államokban lévő integrált parkokra:

Central Park

(ld. 11.,12.,13.,14. ábra)

Elhelyezkedését tekintve New York városában található, Manhattan központjában (ld.14. ábra), így a lakosok és az ide ellátogatók számára könnyen megközelíthető és elérhető akár gépjárművel, gyalog vagy tömegközlekedési eszközzel egyaránt. Körülbelül 843 hektárnyi területen terül el, így hihetetlenül nagy területet van a kutyásoknak egyaránt.

11. ábra Central Park, forrás: www.thecollector.com, 2023.10.08.

Számos kutyatulajdonos sétáltatja itt póráz nélkül kutyáját nap, mint nap. A park területén található játszótérek, tavak és füves területek, ahol a kutyák szabadon szaladgálhatnak, a területen kívül találhatóak kutyajátszóteri berendezések, pihenőhelyek, ivókutak.

A biztonságra személyzet és rendőrök is felügyelnek. Ezt fontosnak tartják annak érdekében, hogy az ide látogatók biztonságban érezzék magukat a kikapcsolódásuk ideje alatt.

A parkban szigorú szabályok vonatkoznak a kutyák viselkedésére és a kutyatartók

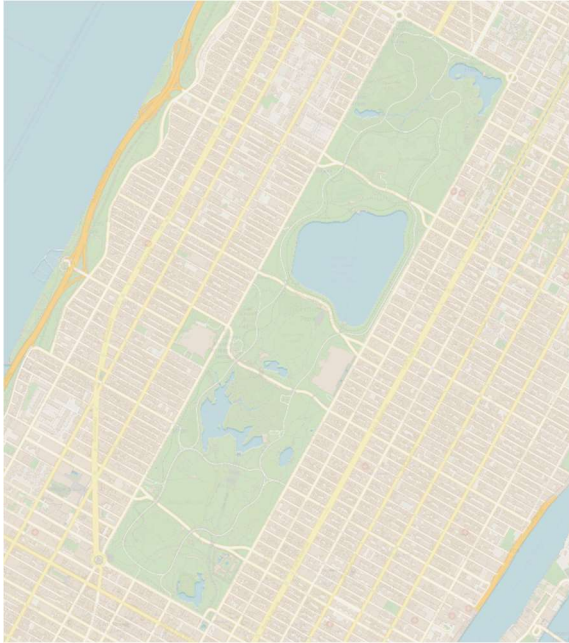

12. ábra Central Park, forrás: www.viveusa.mx, 2023.10.08.

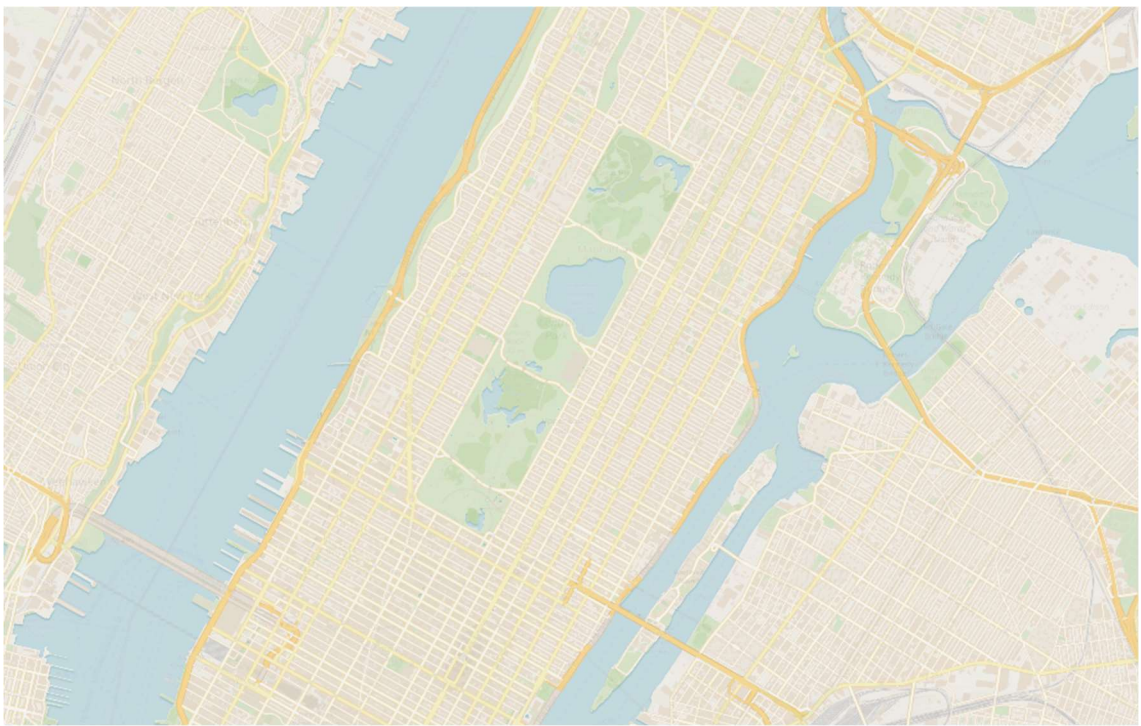
felelősségére. Vannak területek, ahol a kutyákat például pórázon kell tartani, és külön van kijelölt területek, amik úgy nevezett „leash-off” területek.

A területen szerveznek közösségi eseményeket és programokat a kutyásoknak, mely segíti a kutyás közösségek erősítését. Ezek az események a legtöbb esetben szervezett, közös séták vagy találkozók. (ld.12.ábra)

A park tisztasága és karbantartottsága igen magas, hiszen rengeteg lakos és kutya látogat el ide minden nap, így nagyon fontos a tisztán tartása és karbantartottsága, melyeket a Central Park munkatársai végeznek.

13. ábra Central Park térképe I., forrás: saját szerkesztés

14. ábra Central Park térképe II., forrás: saját szerkesztés

Griffith Park

15. ábra Griffith Park, forrás: wagwalking.com, 2023.10.21.

A Griffith Dog Park Los Angeles városában, Kaliforniában található, (ld.16. ábra) a Griffith Park részeként található meg, mely mesés kilátást biztosít az ide látogatók számára. Könnyen megközelíthető és elérhető a környéken lakók és az ide látogatók számára.

Területét tekintve a legnagyobb park Los Angelesben, mintegy 1 625 hektár területű. Ez a méret lehetővé teszi a kutyák számára a nagyobb mozgásteret és számos lehetőséget kínál az aktív időtöltésre és kirándulásokra.

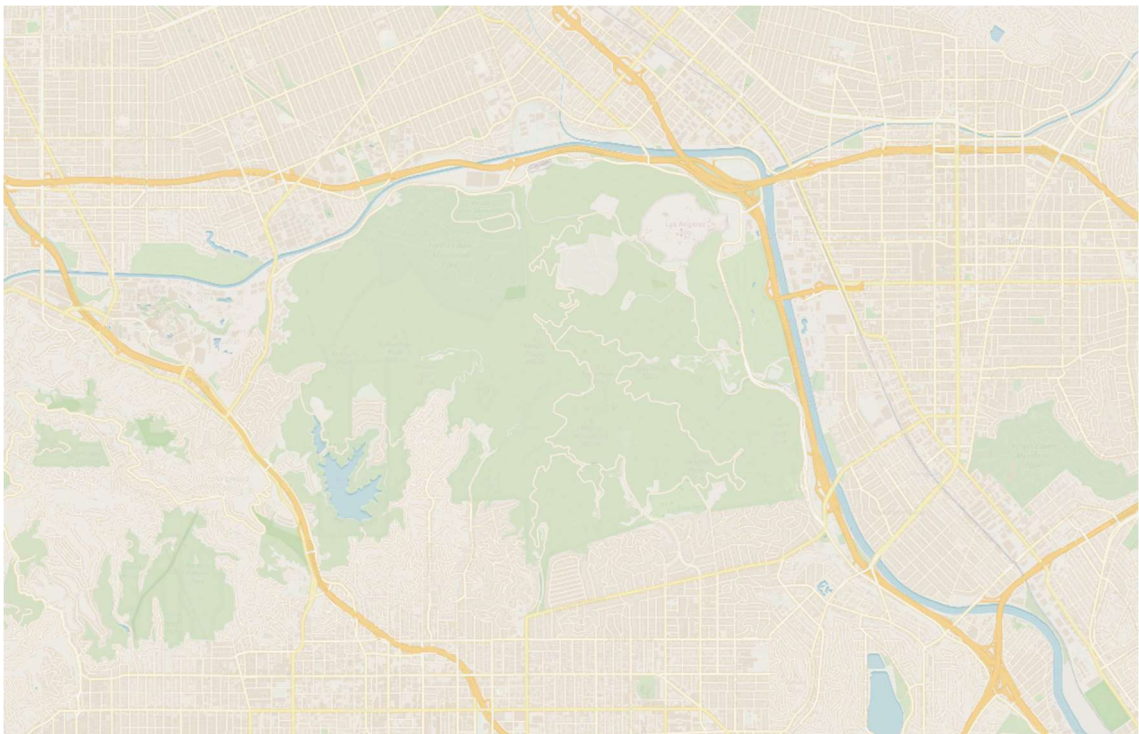
A park számos felszereléssel és létesítménnyel rendelkezik, mint például kutyajátékterek, pihenőhelyek, ivókutak. Az emberek felelősségteljes viselkedése érdekében biztonsági személyzet és rendőrök is gyakran figyelik és védik a zöldterületet.

A szabályzat szerint nem mindenhol lehet póráz nélkül elengedni a kutyákat, így figyelni kell a zónákra azoknak, akik ide látogatnak. Ez azért rendkívül fontos, mert a park egy bizonyos része már a vadonban található és akár még pumával is találkozhatnak itt a turisták.

A park közösségei aktívan, akár napi szinten tartják a kapcsolatot, hiszen rengeteg kutyatartó jár ide a napi sétáik teljesítése végett, sok esetben ugyanabban az időzónában, így könnyen kialakulnak kapcsolatok, közösségek. Azonban emellett események,

versenyek is szerveződhetnek a területen, melyek még jobban erősítik a kapcsolatot a kutyás társadalom között.

Ahogy a Central parknál, itt is rendkívül fontos a higiénia és a tisztaság, karbantartottság, ezért erre alkalmazott munkások végzik el az ezekhez kapcsolódó munkálatokat, ezzel is védve a kutyás és nem kutyás közösségeket egyaránt. Fontos megjegyezni, hogy a kutyás parkrészt keddenként 6 órától 10 óráig zárva tart a hetente tartott, rendszeres karbantartás végett. Los Angeles-i kutyatartók és a város lakosai számára kiváló lehetőséget kínál a természetes környezetben való időtöltésre és közösségépítésre.

16. ábra Griffith Park térképe, forrás: saját szerkesztés

Zilker Park

17. ábra Zilker Park, kép forrása: austintexas.org, 2023.10.16.

A Zilker Park (ld. 17. ábra) helyi és látogatók számára egyaránt népszerű célpont Austinban, Texas államban. A park Austin városában található, és könnyen megközelíthető a város különböző részeiről.

A Zilker Park területe szintén nagynak számít, de a fentebb említett két példához nem mérhető. A park területe 350 hektár (ld. 18. ábra)

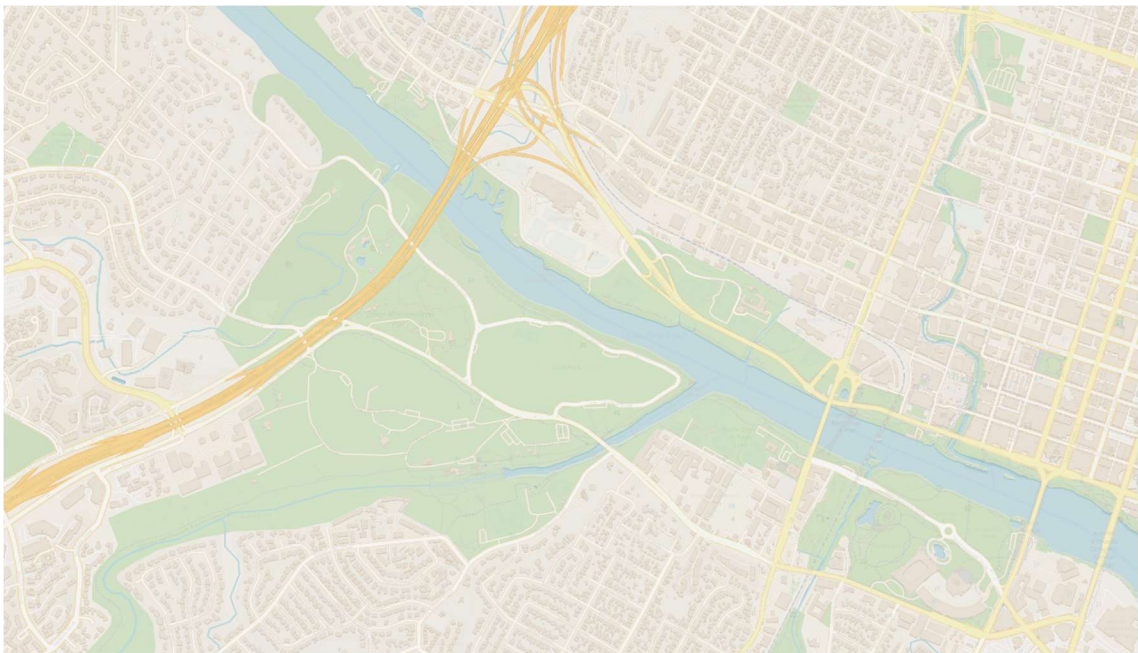
A park területén sétálóösvények, sportpályák, piknikező helyek vannak kialakítva és a park rendelkezik egy elkerített kutyafuttatóval is. parkban elérhető egy 16 kilométer hosszú kerékpárút is, a Lady Bird Hike and Bike Trail, amely ideális séta- és biciklitúrákhoz.

A park területén van egy botanikus kert, ahova szintén be lehet vinni a kutyákat, azonban csak pórázzal. A park területén két olyan rész van, amelyik kijelölt, úgy nevezett „off-leash”, vagyis póráz nélküli parkrészek. Ezeknek a körbe határolását digitális térképen jól látható és érthető módon készítették el, ami segít mindenki számára, hogy tisztázza meddig tart és melyik része a parknak pontosan.

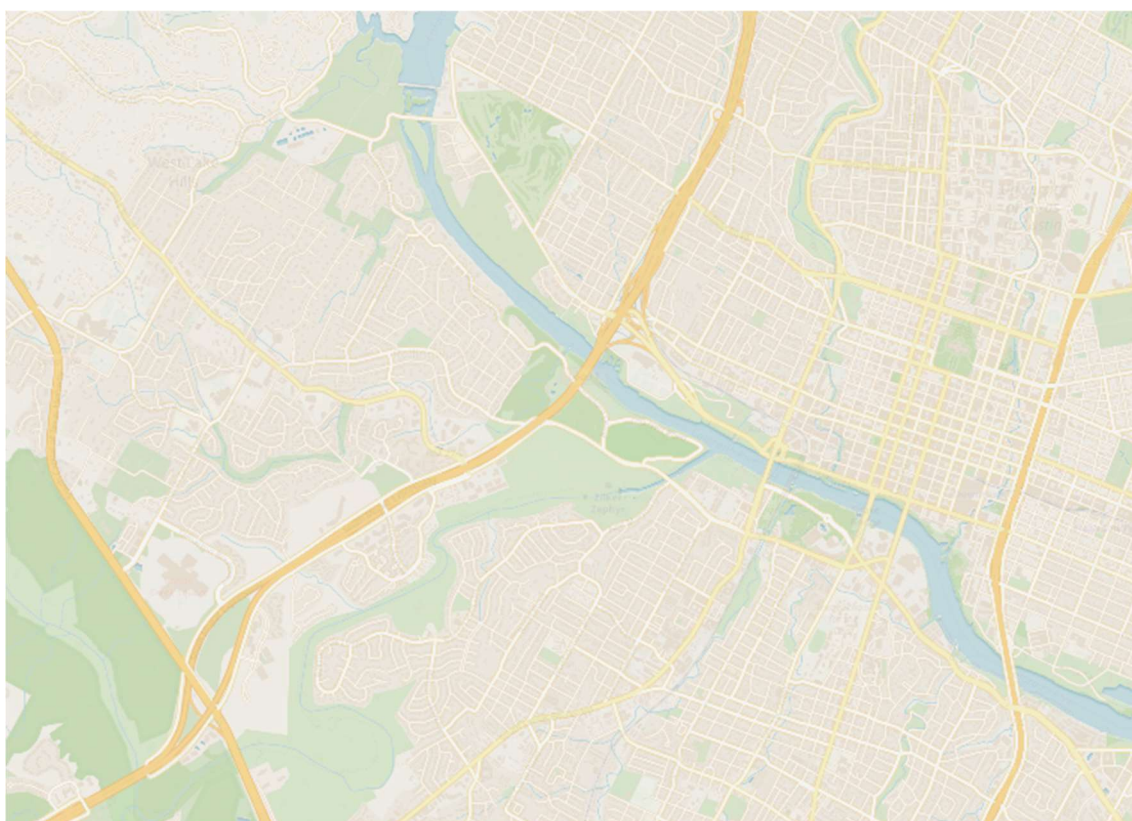
A park felügyeletéért parkőrszolgálat a felelős és ők tartatják be a szabályokat is az ide látogatókkal. Általuk lehet rend a park területén és kerülhetők el a balesetek és vészhelyzetek.

A park területe nyáron zenei fesztiválnak adja át a helyét, azonban még ezek a rendezvényekre is szívesen látják a kutyákat abban az esetben, ha a kutyatartók betartják a szabályzatot.

Az Egyesült Királyságban és más európai országokban is található integrált kutyásparkok, de ezek általában kevésbé elterjedtek és kevésbé széleskörűek az amerikaiakhoz képest. Az európai országok közül Svédország és Németország is előrehaladott az integrált kutyásparkok területén, és számos ilyen parkot nyitottak a kutyások és a kutyabarátok számára.

18. ábra Zilker Park térképe I., forrás: saját szerkesztés

19. ábra Zilker Park térképe II., forrás: saját szerkesztés

Egyesült Királyság:

Hampstead Heath

20. ábra Hampstead Heath, forrás: www.visitlondon.com, 2023.10.12.

Az Egyesült Királyságban, London északi területén található a Hampstead Heath liget, (ld. 20.ábra) egy hatalmas zöld terület, ahol a kutyák szabadon szaladgálhatnak, és kijelölt területeken lehet póráz nélkül sétáltatni is őket. A zöldterület könnyen megközelíthető a

város több pontjáról, és így ideális hely a kutyabarátoknak. London egyik legmagasabb pontján fekszik.

A park területe mintegy 320 hektár terjedelmű, (ld. 21. ábra) ami lehetőséget biztosít a kutyáknak a szabad mozgásra és különböző tevékenységekre.

Találhatóak kártyajátékok, itatók és pihenők a kutyások számára a területen. A ligetben találhatóak tavak, melyek eredetileg a River Fleetből származó ivóvíz tartályai voltak.

A terület biztonságos az idelátogatók és kutyáik számára, a szabályok betartásával megelőzhetőek a balesetek és veszélyhelyzetek.

Némely, kijelölt részen kötelező a pórás használata, máshol viszont lehet a nélkül sétálni. Ezek jól látható módon, táblákkal vannak jelezve a park használói számára.

A Hampstead Heath jól karbantartott, és a park munkatársai rendszeresen takarítanak, hogy a terület tiszta és rendezett maradjon.

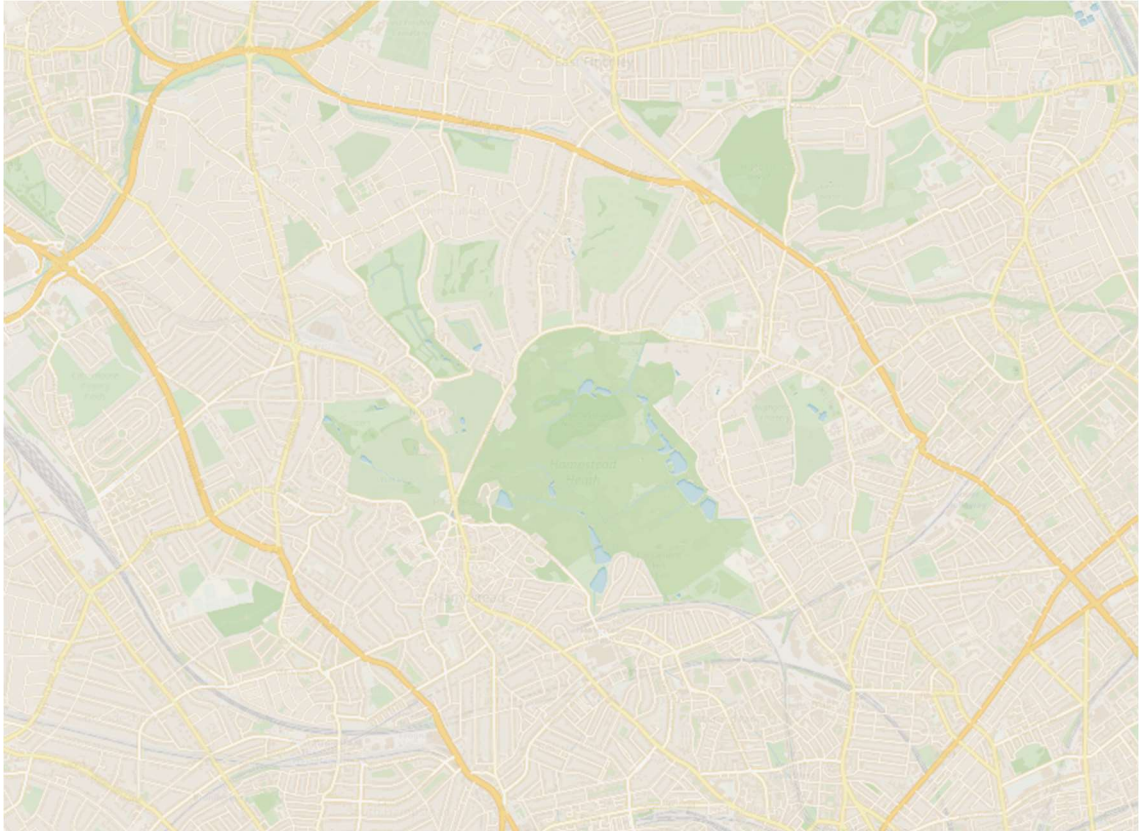
A parkhasználók egy rétege a mindennapi kutyázást, lefárasztást tudja itt le, míg mások csak heti 1-1 alkalommal jönnek kikapcsolódni ide, illetve sok turista is meglátogatja a parkot, akik nyilvánvalóan nem rendszeresen járnak a területre.

Nyaranta rendezvény helyszíneként szolgál, főleg a tavas része a ligetnek. Ezek és az egyéb rendezvények támogatják a helyi közösségek összetartását is.

Nyitvatartását tekintve, bármikor látogatható a liget, ugyanis nincs zárható kapui, így a nap bármelyik szakában, egész évben lehet menni, akár kutyával is.

21. ábra Hampstead Heath térképe, saját szerkesztés

22. ábra Hampstead Heath térképe II., saját szerkesztés

Victoria Park

23. ábra Victoria Park, forrás: www.homeviews.com, 2023.10.12.

A Viktoria Park London keleti részén található, amely szintén közkedvelt a kutyatulajdonosok körében is, hiszen ez a park London egyik leglátogatottabb zöldterülete, évente körülbelül 9 millió látogatóval. A parkban található off-leash (pórázmentes) területen a kutyák szabadon szaladgálhatnak, és a parkban gyakran szerveznek kutyabarát eseményeket is.

A park 86,18 hektárt és 1845-ben nyitották meg. (ld.24. ábra)

A park reggel 7 órától sötétedésig tart nyitva minden nap, egész évben. Ezeket a szabályokat a parkőrök végzik és tartják, tartatják be. A park területén közösségi edzéseket tartanak, melyek alakítják és építik a közösséget.

A Victoria Park gyakran helyszíne kulturális rendezvényeknek és fesztiváloknak. Itt szokott megrendezésre kerülni a méltán híres "All Points East" zenei fesztivál is.

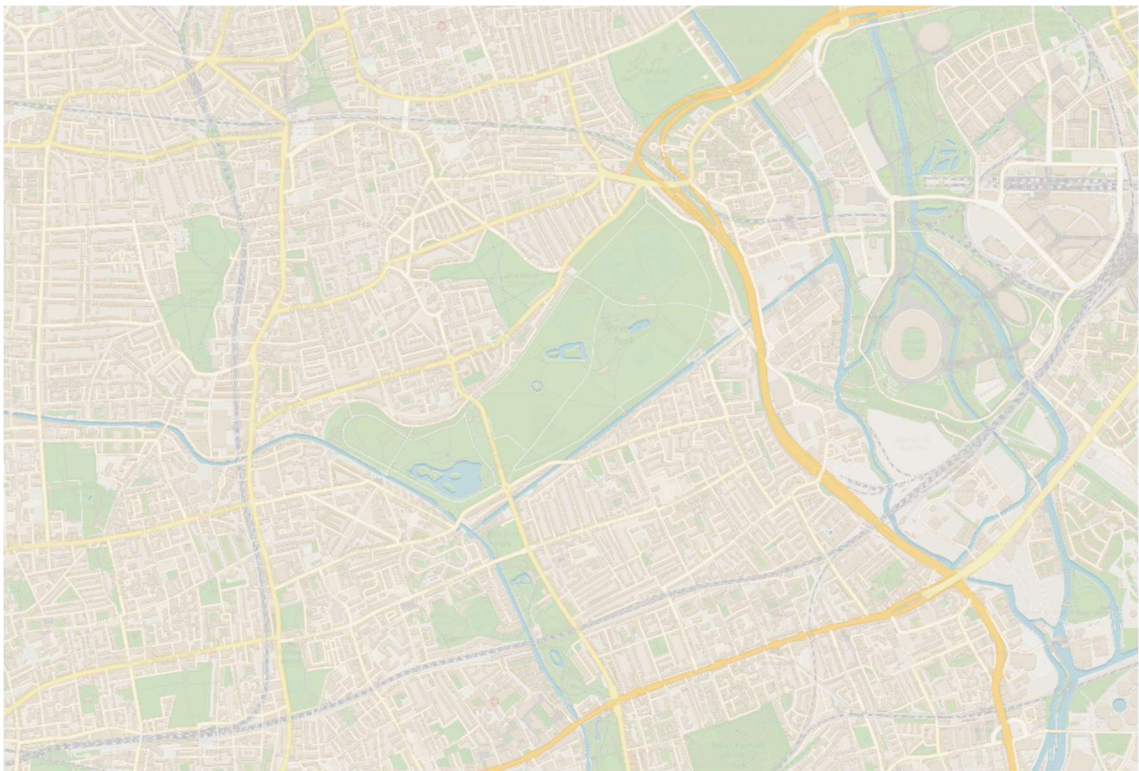
A szabályzata igen szigorú és gyakorlatilag mindenre kiterjed, nagyon sok alpontja van. A legtöbb szabály ésszerű és hasznos, azonban vannak benne, olyan szabályok, melyeknek evidensnek kellene lennie, például az állatgyilkosságokra is kitérnek.

Az egész park területére be lehet vinni négylábú háziállatainkat, elengedni azonban csak az arra kijelölt, off-leash szakaszokon lehet.

A park területén kávézók és büfék is üzemelnek, melyek tárt karokkal fogadják a kisállattal érkezőket egyaránt. Található tavak a területen, melynek köszönhetően lehetőség nyílik csónakázni, valamint szökőkutak díszítik a park sokszínűségét. Mindennek köszönhetően az ide látogatók élvezhetik a zöld területet, a vizet és a friss levegőt egyaránt.

24. ábra Victoria Park térképe I., saját szerkesztés

25. ábra Victoria Park térképe II., saját szerkesztés

Hyde Park

26. ábra Hyde Park, forrás: www.100queensgate.com, 2023.10.12.

A Hyde park London legismertebb parkjai közé sorolható, amely a kutyás társadalomnak is egyaránt remek lehetőségeket kínál a napi vagy akár az 1-2szeri látogatásokkor is. A park területén vannak kijelölt „off-leash”, pórázmentes területek, és a tágas környezet ideális a kutyák lemozgásához (ld.26.ábra)

A Hyde Park egy hatalmas királyi park London központjában. A park két részre osztotta egy tó, a Serpentine, mely hajózásra invitálja az ide látogatókat. A park 140 hektár területű (ld. 27. ábra)

Reggel öt és éjfél között látogatható a park a szabályzata szerint.

A park gyakran ad helyet rangos eseményeknek, kulturális eseményeknek, tüntetéseknél vagy nyilvános beszédeknek. A park fontos helyszíneként szolgált London történelmiéletében, például 1982-ben IRA merénylet történt itt, illetve 1951-ben itt került megrendezésre az első világkiállítás. Ezek az események végett a parknak van egy sajátos beceneve: A 'Nép Parkja'.

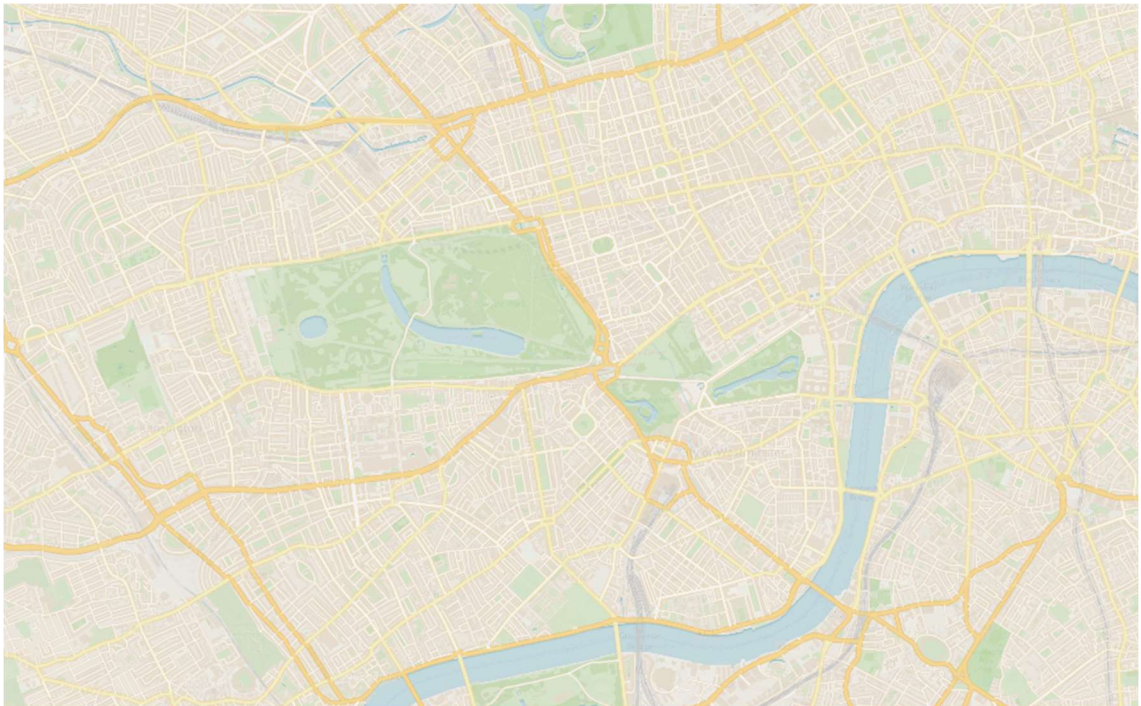
Területe átlagosan igen jól karbantartott és őrzött.

A park rendszeresen karbantartott és takarított terület, így a tisztaság és karbantartottság szintje általában magas, ami hozzájárul a közhangulat pozitivitásához.

Hyde Park ideális hely a kutyatartók számára, ahol a kutyák szabadon élvezhetik a teret, miközben a park számos kényelmi szolgáltatást nyújt a gazdiknak és a látogatóknak.

27. ábra Hyde Park térképe I., saját szerkesztés

28. ábra Hyde Park térképe II., saját szerkesztés

Berlin, Németország:

Tiergarten

29. ábra Tiergarten, forrás: www.expedia.com, 2023.10.12.

A szó fordításában állatkertet, vadasparkot jelent, azonban ezt a nevet arról kapta, hogy eredetileg egy választófejedelem privát vadászterülete volt.

A Tiergarten egy nagy, központi városi park Németország fővárosában, Berlinben (ld.29.ábra). Mivel a főváros szívében helyezkedik el, így értelemszerűen könnyen megközelíthető.

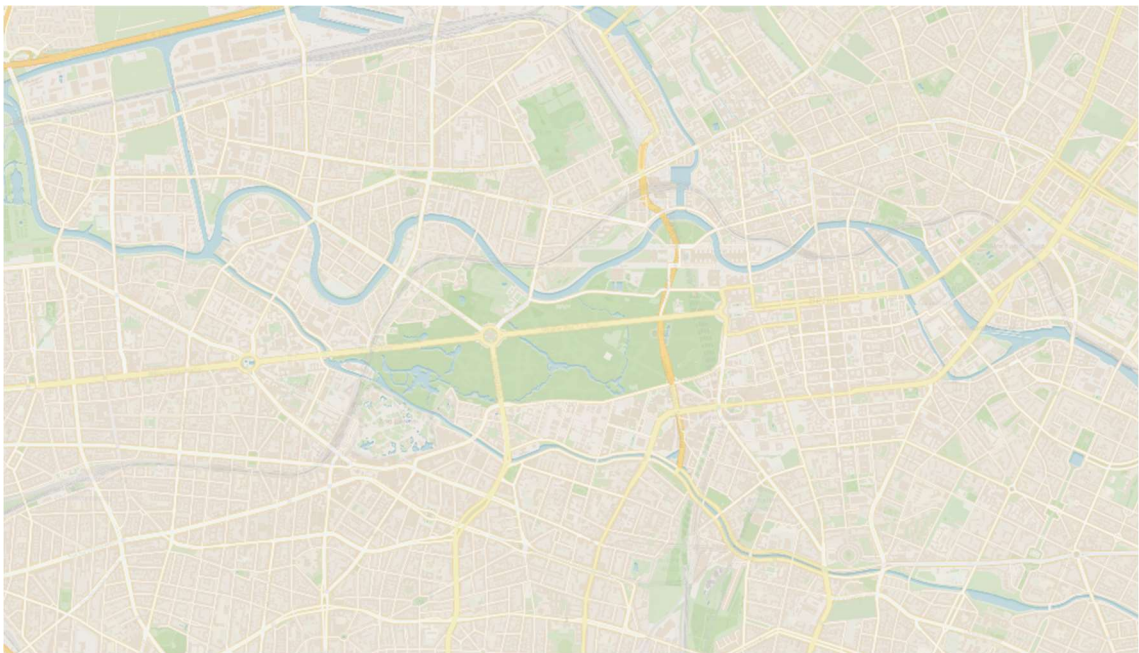
Területe 210 hektár. A közparkot 1740-es években alakítottak ki és máig zavartalanul üzemel és várja kutyával vagy anélkül érkező látogatóit.

A park területe tele van rózsakertekkel, virágos kiültetésekkel, így ebben a parkban csak pórázon lehet sétáltatni a kutyákat és a szabályokat járőrök tartatják be a parkhasználóival. Azonban a póráz kötelessége ellenére nagyon magas a kutyások aránya a parkban, rengetegen hozzák ide négylábú kedvenceiket a mindennapi vagy a hétvégi hosszabb séták alkalmával is.

Összességében a Tiergarten Berlin kiváló lehetőséget nyújt a kutyatartóknak és más látogatóknak is egyaránt, hogy élvezzék a város közepén található zöld területet.

30. ábra Tiergarten térképe I., saját szerkesztés

31. ábra Tiergarten térképe II., saját szerkesztés

Párizs, Franciaország:

Párizsban a legtöbb helyen a parkokban ki vannak téve a tiltó táblák, azonban ezeket a legtöbb kutyatartó figyelmen kívül hagyja, amihez a helyi hatóság is alkalmazkodott. A németekkel ellentétben itt nem nagyon büntetik meg azokat, akik ezeket a szabályokat áthágva bemennek az ilyen parkokba kutyával. Szerintem ehhez az is hozzá tartozik, hogy mivel ennyi helyről ki vannak tiltva a kutyások, nem sok lehetőségük marad, ahová

vihetik ebüket a mindennapi séták alkalmával. Azért itt is találkozhatunk jól működő integrált parkokkal, például a Parc des Buttes-Chaumont, mely több sziklát és hidat tartalmaz, egy olyan barlangot, amelyben egy vízesés található, egy tavat, valamint több angol és kínai kertet.

Még ilyen csodálatos integrált parkjuk a Bois de Vincennes.

Bois de Vincennes

32. ábra Bois de Vincennes, forrás: www.enlargeyourparis.fr, 2023.10.24.

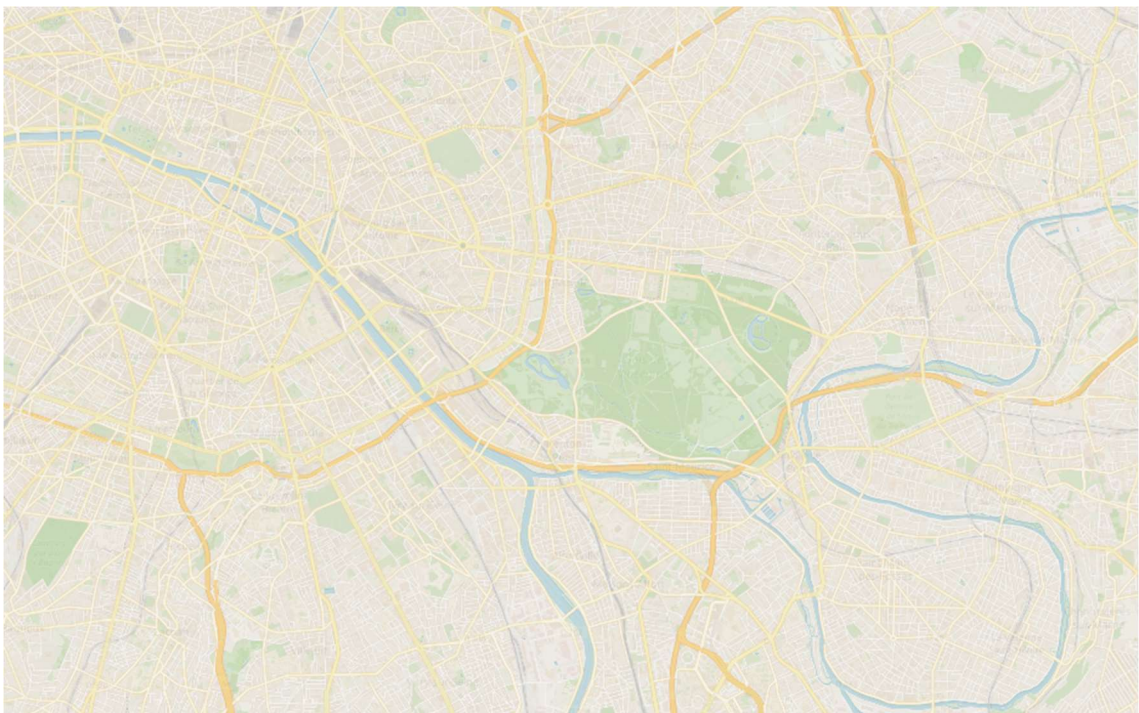
Ez egy erdő Párizs belvárosában, ahol el is lehet engedni a kutyákat bizonyos szakaszon. Hatalmas területet kínál mind a kutyások, mind a nem kutyás látogatók részére, ahol a természetben van lehetőség sétálni, időt tölteni (ld.32. ábra)

Ez az erdővel borított terület Párizs második legnagyobb zöldterülete, mely 995 hektár (ld.33. ábra). Sokféle tevékenységnek és látnivalónak ad otthont, például erdőknek, tavaknak, kerteknek, sportlétesítményeknek és kulturális attrakcióknak. Számos szervezet is jelen van a parkban, többek között arborétum is, ami lehetővé teszi a látogatók számára a tájékozódást a területről. A parkban található a Vincennes-i kastély, ami szintén rengeteg látogatót vonzz a területre, hiszen a kastély minden nap nyitva van a látogatók részére. Természetesen a kastélyba kutyák nem mehetnek be, de kárpótolja

őket és gazdáikat a rengeteg zöldterület és erdővel borított sáv, ahol szabadon mozoghatnak, akár szabadon, póráz nélkül is.

33. ábra Bois de Vincennes térképe I., saját szerkesztés

34. ábra Bois de Vincennes térképe II., saját szerkesztés

A külföldi példáim igen változatosak, mind nagyvárosokban találhatóak, óriási területekkel. Azonban ezek a területek kiemelkedő színvonallal teljesítik a modern kutyázást a nagyvárosokban, beépítve a mindennapok forгатagába.

Az alábbi bekezdésben kifejtem milyen szempontokat gyűjtöttem össze ezen parkok jól működésének az okaira, mely kutatási pontokat kivetítem az itthoni parkokra a javaslati részébe való beépítéssel.

Fontos szempont természetesen a nagy parkok, területek adta lehetőségek a különböző városok esetében. A nagy területek biztosítják mindenki számára a szabad mozgásteret mások zavarása nélkül. Azonban a jól működő integrált parkok nem csak a területi nagyságuk miatt működnek jól az adott városokban. A fent említett városokban a parkok környezetében rengetegen laknak, hatalmas az igény a kutyás közösségek részéről és megfelelő infrastruktúrával eleget is tesznek a környező lakosoknak. Ezek a zöldterületek körül rendkívül jó a tömegközlekedés, könnyedén megközelíthetőek.

Emellett fontos kiemelni a tisztaságot. A legtöbb park esetében erre külön parkfenntartók figyelnek. Illetve a kutyatulajdonosok is figyelnek, hogy saját kutyájuk után össze takarítsanak, nem hagyják maguk után a kutyaurüléket. Ezt segítik a sok helyen kihelyezett, erre a céllal kitelepített kukák és kutyapiszok felszedő zsákok.

Ezeknél a külföldi példáknál mindenütt nagy figyelmet fordítanak a biztonságra és pénzbüntetéssel illetik azokat, akik nem tartják be a szabályokat a park használata során. Így elkerülhetőek az esetleges kutya támadások, vagy a felügyelet nélkül hagyott kutyák, otthagyt szemetek, ürülékek.

Igyekeztem azokat a pontokat kiemelni a vizsgálatom során, melyek a magyarországi integrált parkoknál, nem, vagy csak részben működik megfelelően. Ezek a példákön keresztül jól megfigyelhetőek az integrált parkok pozitívumai és jól működésüknek az okai, illetve, hogy mi az, amit az itthoni parkoknál is célszerű lenne alkalmazni.

3.1.2. Budapesti integrált kutyás parkok

Budapesten a Főváros és a ZöldEb nevű szervezet együttműködésével a városi kutyatartók érdekeit szemlélve olyan integrált parkokat hoztak létre, amelyek a próbaidős és véglegesített tervek szerint működnek Budapesten. Ezek a parkok a városi környezetben élő kutyatulajdonosok számára nyújtanak kiemelkedő lehetőségeket.

Az egyik ilyen park a Március 15. tér. Ez a terület korábban elsősorban csak a városi infrastruktúra része volt, azonban az integrált parkok koncepciója lehetővé tette, hogy a tér új szerepet kaphasson és szerepet játszhasson a kutyás közösségek életében. A Március 15. téren a kutyák szabadon játszhatnak és szocializálódhatnak más kutyákkal és emberekkel.

A Nehru part egy másik példa az integrált parkokra Budapesten. A part mentén sétálóösvények, zöld területek és kutyabarát teraszok találhatóak, ahol az emberek kényelmesen sétálhatnak a kutyáikkal és élvezhetik a Duna panorámáját. Ez a terület egy igen jól működő kutyás paradicsommá vált az évek során, ahol új és már meglévő közösségek kaptak új otthont.

A következő helyszín a Gizella sétány. A sétány zöld környezetet és szép sétálóutat kínál mind az embereknek, mind a kutyáknak egy hosszú sávban a Duna mentén.

A Tabán és a Vérmező is fontos példák az integrált parkokra Budapesten. Ezek a területek is részei a városnak, és mostanra kellemes helyszínekké váltak a kutyák és tulajdonosaik számára. A Tabán és a Vérmező különböző lehetőségeket kínálnak a kutyák mozgására, és számos kutyabarát tevékenységet lehet itt folytatni. Ez a két terület jellegét tekintve hasonló egymáshoz, hiszen mindkettő viszonylag nagy kiterjedésű, illetve régóta alakulnak a területeken kutyás közösségek, melyek az integrált parki szerep óta csak növekedtek.

Az Óbudai sziget elhelyezkedése központi, könnyen megközelíthető. Nagy területén póráz nélkül lehet sétáltatni a kutyákat, és különböző kutyás felszerelések is találhatóak itt. A sziget zöldfelületei lehetővé teszik a városlakók számára a friss levegőn való kikapcsolódást és sportolást. Az Óbudai Sziget így példa lehet arra, hogyan lehet sikeresen kombinálni a városi kutyatartást és az élhető városi környezetet.

Az integrált parkok létrehozása és próbaidős működtetése pozitívan befolyásolta a budapesti városi kutyatartást. Ezek a területek lehetővé teszik a kutyák számára a szabad mozgást és a szocializálódást, miközben a városi környezet élhetőbbé válik a kutyatartók és az összes városlakó számára. A főváros és a ZöldEb együttműködése jó példa arra, hogyan lehet a városi területeket kutyabarát közösségi terekké átalakítani, és ezzel javítani a városi életminőséget.

Az integrált kutyásparkok elemzése és összehasonlítása során számos fontos szempontot kell figyelembe venni, hogy teljes körű képet kapjunk ezekről a területekről és azok működéséről. Az alábbiakban részletesebben kifejtem ezeket a szempontokat és megvizsgálom, hogyan járulnak hozzá az egyes integrált parkok minőségéhez, hatékonyságához és használhatóságához.

Elhelyezkedés: Az integrált parkok elhelyezkedése kiemelt fontosságú. Fontos, hogy könnyen megközelíthetőek legyenek a kutyatulajdonosok és a városlakók számára. Fontos megvizsgálni, hogy a park elhelyezkedése lehetővé teszi-e a parkhoz való

gyalogos vagy kerékpáros hozzáférést, és van-e megfelelő, illetve elegendő parkolóhely a gépjárművek számára.

Kialakításának ideje: Az integrált parkok létrehozásának ideje is fontos. Milyen hosszú idő telt el az ötlet megfogalmazásától a park valóságává válásáig? Az időbeli szempontok befolyásolhatják a parkok kialakításának minőségét és funkcionalitását.

Terület mérete: Az integrált parkok mérete változó lehet. Nagyobb területek lehetőséget nyújtanak többféle tevékenységre és a kutyák számára való szabadabb mozgásra. Fontos megvizsgálni, hogy mekkora területen működik az integrált park, hogy lássuk hány kutya mozgásigényét elégíti ki egyazon idő alatt.

Problémák vizsgálata: Az integrált parkok területén különböző problémák merülhetnek fel, mint például a lakosok és a kutyatulajdonosok közötti konfliktusok vagy a park karbantartásának a hiánya. Ezeket a problémákat részletesen meg kell vizsgálni, hogy hatékony megoldásokat lehessen rájuk kidolgozni.

Park lehetőségei: Milyen lehetőségeket kínál a park? Vannak-e különleges területek, például kutyajátékterek vagy kutyakiképző pályák? Ezek a lehetőségek segítik a kutyák szórakozását és edukációját.

Kialakítás és terület: A parkok kialakítása és területük milyensége is fontos szempont. Milyen burkolattal rendelkeznek? Mekkora része zöldfelület? Az ilyen területek zöldfelületeinek aránya is befolyásolhatja a park kellemes légkörét és céljának megvalósulását.

Területrészek és népszerűségeik: Fontos megvizsgálni, melyik területrész a legkedveltebb a látogatók körében és miért. Mi az, ami vonzza az embereket és kutyáikat a parkhoz, és mi az, ami kevésbé vonzó?

Látogatottság: A parkok látogatottsági arányát is vizsgálom. Kik látogatják a területet, és mikor teszik ezt? Ez segíthet az időszakos igények és forgalmi csúcsok azonosításában.

Karbantartottság és felszereltség: Az integrált parkok karbantartottsága és felszereltségi szintje alapvető fontosságú. A park rendszeres gondozása és tisztítása növeli az élhetőségét és hozzájárul a kutyák, tulajdonosaik, valamint a nem kutyával érkezők biztonságához.

Biztonság: Mivel kutyás parkokról van szó, kiemelt figyelmet kell fordítani a biztonságra. Milyen messze találhatóak a forgalmas útszakaszok a parktól? Vannak-e megfelelő kerítések vagy elszeparálók a veszélyes helyektől?

Közösségi jelenlét: Sok kutyás parkban kialakulnak közösségek, amelyek segítenek az embereknek megosztani tapasztalataikat és együtt tölthetnek időt, barátságok alakulhatnak. Vizsgálni kell az adott parkok közösségeinek jelenlétét és aktivitását.

Az integrált kutyásparkok alapos elemzése során az említett szempontok összevetése által jobban megismerhetjük, hogy mik játszanak szerepet ezen területek eredményes működésében. Ennek a célja, hogy láthassuk, hogyan tudjuk továbbfejleszteni és optimalizálni ezeket a parkokat, hogy még harmonikusabbé és biztonságosabbá váljanak mind a kutyák, kutyások, mind a városlakók számára.

Március 15-e tér

35. ábra Március 15-e tér; forrás: www.pestbuda.hu, 2023.05.18.

Az 5. kerületben található kis park (ld.35. ábra) mely mögött a forgalmas Váci utca található. Besorolását tekintve köztérnek számítható.

Pozitívuma, hogy városi forgatagban egy kis pihenésül szolgál az ide látogatóknak. és mesés kilátást nyújt a mellette folyó Duna és a szemközti oldalon látható Gellért-hegy, Citadella és a Budai Vár.

1903-ban hozták létre és 2011-ben került sor a park részletes felújítására, melynek következtében lett olyan modern és látványos megjelenésű, mint amilyen ma is.

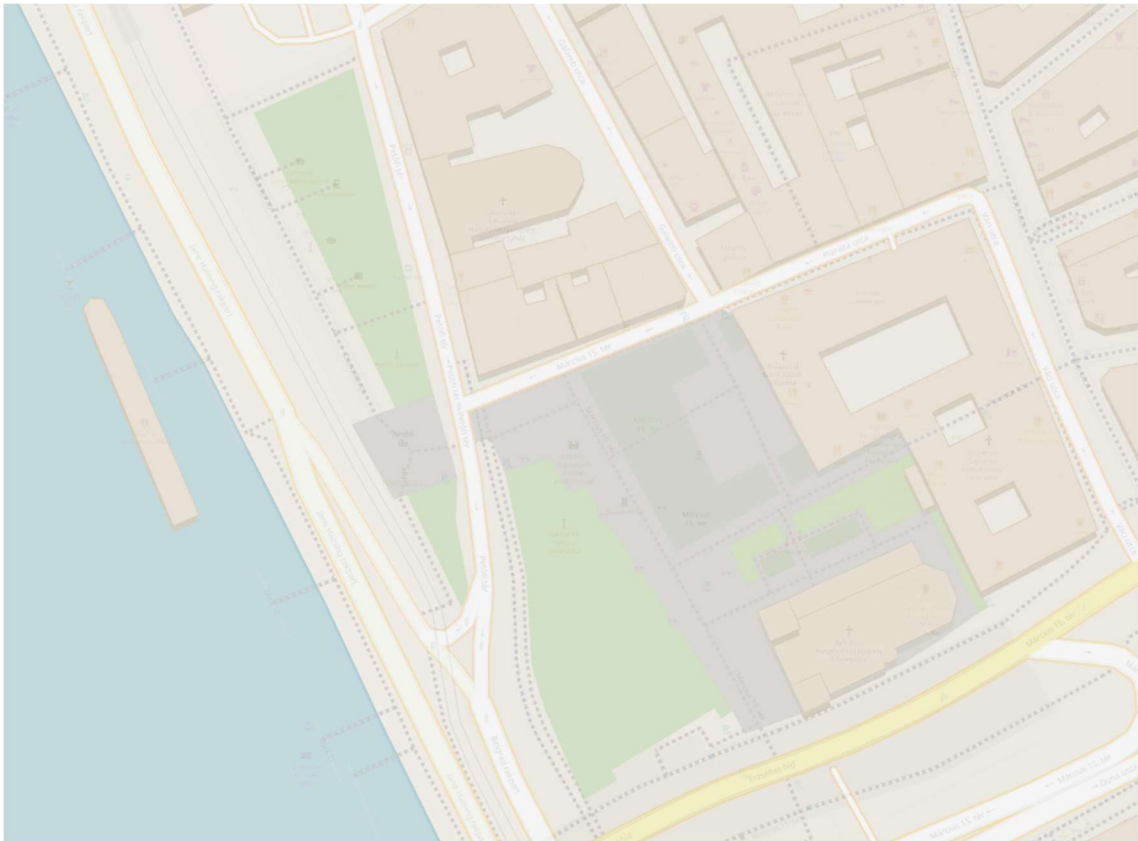
A park területe sajnos igen kicsi, mindössze 6500 négyzetméter.

A területe legnagyobb problémája, hogy nagyon kis területen terül el (ld.36. ábra) viszont nagyon látogatott, mivel közvetlen a város közepén található. Ez a két tulajdonsága miatt

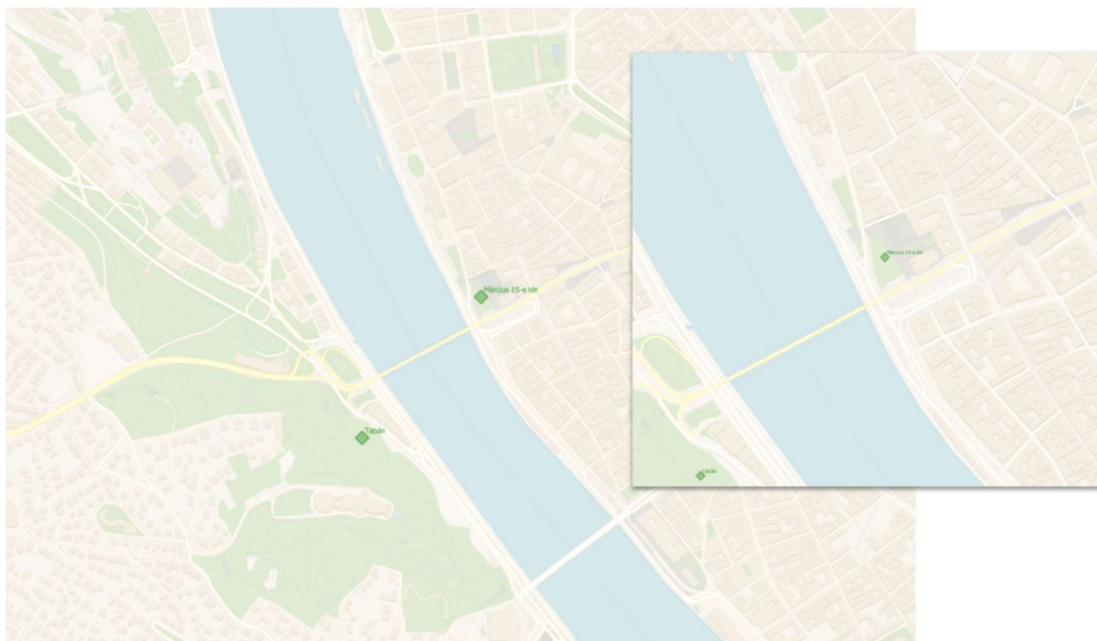
a kutyázás is nehézkes, ugyanis amikor jó idő van, ezen az apró területen mindenhol piknikeznek, nincs elég hely a park adottságainak a kihasználására.

Karbantartottsága és tisztaságára rendkívül figyelnek, hiszen rengeteg turista fordul meg itt nap, mint nap.

Sajnálatos módon, nem sikerült megtalálnom a próbaidőszak utáni eredményeket és a park integrált kutyás parkként való fenntartásáról szóló pontos információkat. Véleményem szerint a jelenlegi méretei alapján ez a park nem ideális helyszín az integrált kutyázásra. Az integrált kutyás parkoknak általában tágasabb területre van szükségük annak érdekében, hogy a kutyák biztonságosan játszhassanak és találkozhassanak egymással anélkül, hogy zavarnák a közelben lévőket vagy esetleges konfliktusok alakuljanak ki.

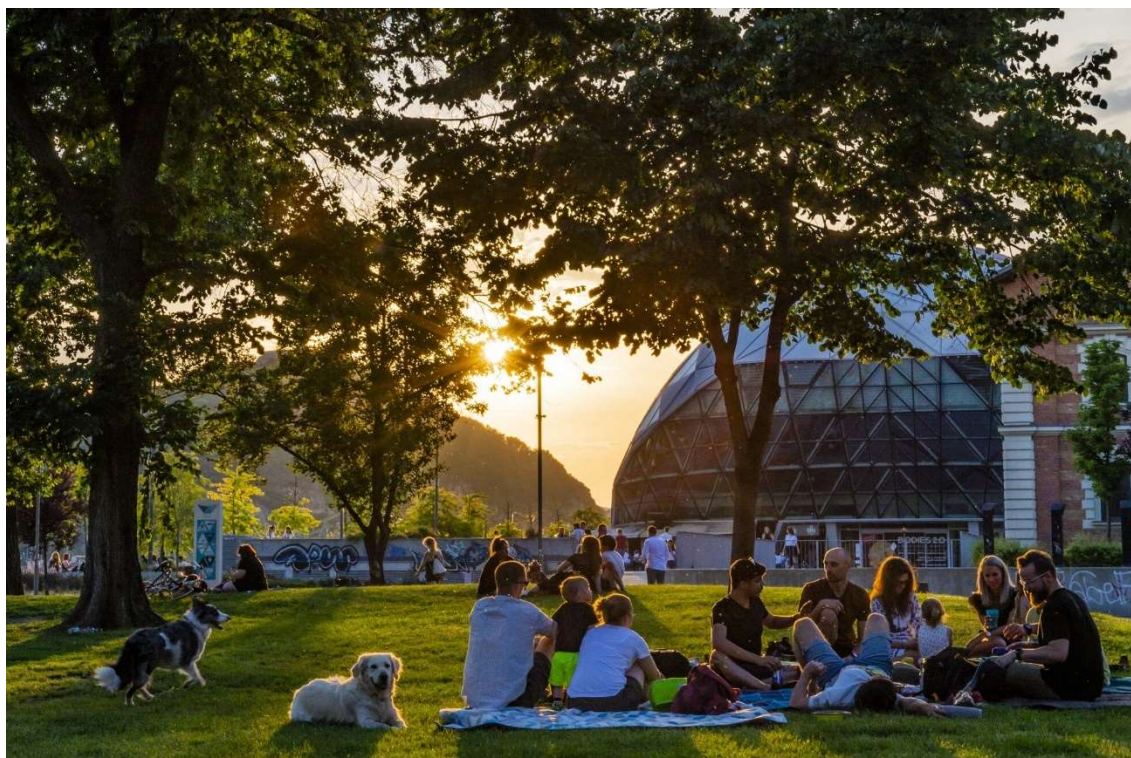

36. ábra Március 15-e tér térképe I., saját szerkesztés

37. ábra Március 15-e tér térképe II., saját szerkesztés

A Nehru part

38. ábra Nehru Park, forrás: www.welovebudapest.com, 2023.05.18.

Budapesten a IX. kerületben helyezkedik el, a Közraktár utca és a Duna határolása között (ld.38. ábra)

Területe 3,6 hektár. (ld.39. ábra). Besorolás alapján ez a terület lakóterületi közparknak minősül.

Felszereltsége kimagaslóan jó, hiszen a területen rengeteg a sportolási lehetőség, például kosárlabdapályák, fitness park, pihenő pontok, közösségi terek találhatóak itt. Fenntartását a Főkert Kertészeti Nonprofit Zrt. végzi. A park igen rendezett, karbantartott, az ide járó lakosság nagy szeretettel tér vissza ide nap, mint nap.

A parkot a Gizella sétánnyal egyidőben alakították át, hogy integrált kutyás parkként funkcionáljon. A terület nemcsak a kutyasétáltatóknak, hanem a rekreációt kereső városlakóknak is vonzó célponttá vált, hiszen így kutyáikkal is jöhetnek ide a lakók kikapcsolódni, akár piknikezni, barátokkal találkozni.

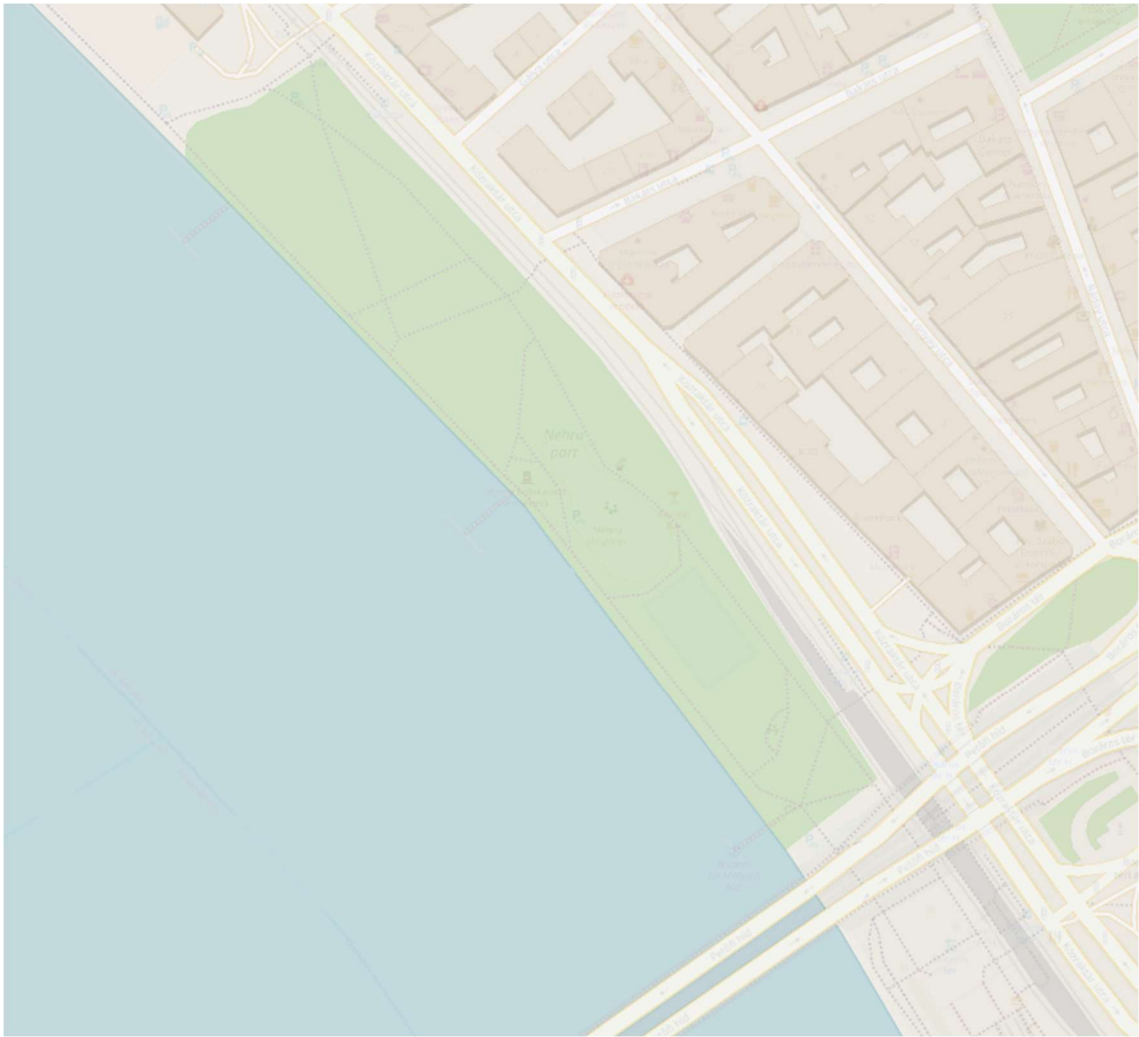
A vizsgált integrált parkok közül ez a legkimagaslóbb, legjobban működő terület. Ez szerintem nagyban múlik a közösségen is, hiszen itt egy olyan összetartó kutyás közösséget találunk, akik elérték, hogy a kutyák számára lezárt területből végül integrált parkot hozzanak létre.

Számos közlekedési eszköz található a park közelébe, mely segíti a területre érkezőket. A legtöbb kutyás azonban a területen közelben lakó kutyatulajdonos, akik a napi sétáikat végzik itt el. Ennek köszönhetően még jobban ki tudtak alakulni az összetartó közösségek.

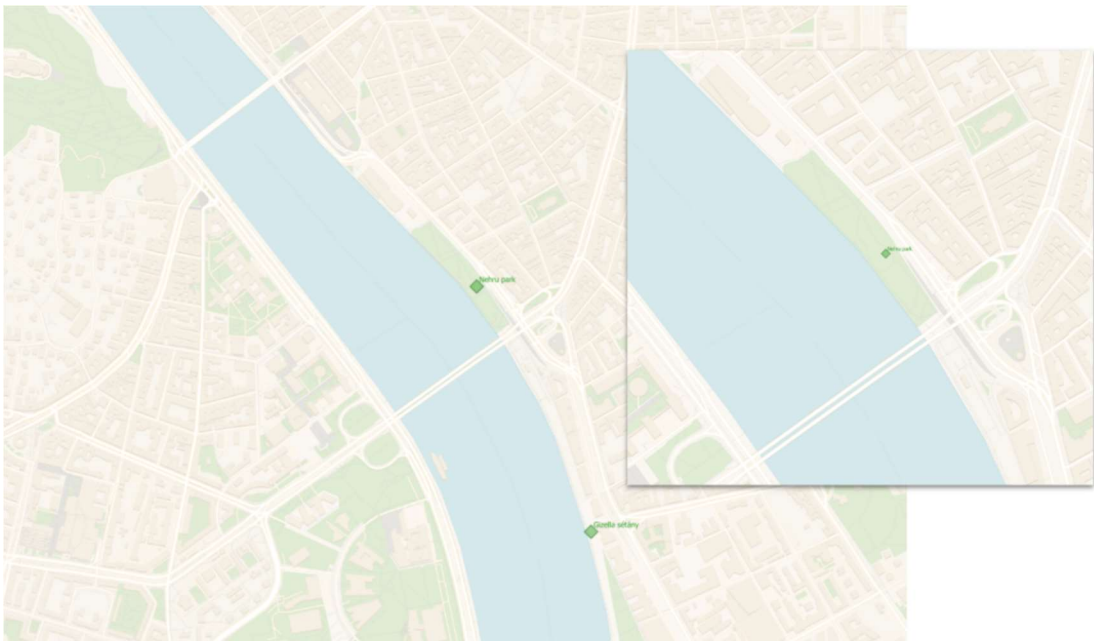
A park biztonságát tekintve, sok kutyatulajdonos aggódva engedi el kutyáját a villamos sínek és a keresztbe menő biciklis sáv miatt. A villamos közvetlen a park mellett megy el, ami közlekedés szempontjából jó, hiszen könnyen lehet közlekedni a környéken, azonban a kutyások, gyerekeseknek aggodalomra adhat okot.

A területet bejárva tapasztalhattam a kellemes légkört, a területen ugyanis rengeteg fiatal tölti szabad idejét.

A park területe dús növényzettel és faállománnyal rendelkezik, ami nemcsak esztétikailag vonzó, hanem egyúttal pihentető és nyugtató környezetet is nyújt a látogatók számára.

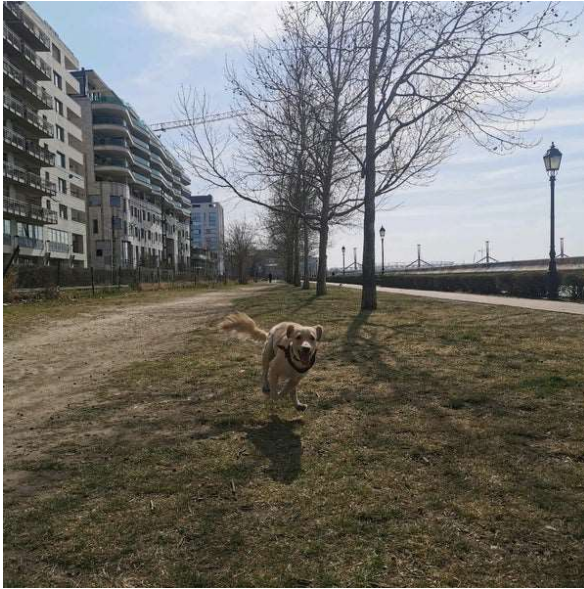

39. ábra Nehru Park térképe I., saját szerkesztés

40. ábra Nehru Park térképe II., saját szerkesztés

Gizella sétány

41. ábra Gizella sétány, kép forrása: foursquare.com, 2023.10.12

Ez a sétány (ld. 41. ábra) a 9. kerületben található, melynek értéke igen jelentős a Duna-part mentén.

A rendelkezésemre álló adatok korlátozottak voltak a kutatásom során, de alaposabb megfigyelés alapján megpróbáltam elemezni az említett sétányt.

A sétány egy összterületben 14 373 négyzetméternyi területen fekvő, kiemelt zöldövezet (ld.42., 43. ábra). A terület jól karbantartottságának köszönhetően kellemes itt tartózkodást nyújt a látogatói

számára. A park területén megtalálhatóak különféle szabadidős lehetőségek és pihenőhelyek, amelyek lehetővé teszik a városlakók számára, hogy aktívan töltsék szabadidőjüket vagy egyszerűen csak lazuljanak. A vékony, ám hosszú területen egy futósáv húzódik végig, mely a kutyázás szempontjából nem a legszerencsésebb, ugyanis a futók félhetnek a szabadon engedett kutyáktól. Ez a futósáv 5,6 km hosszúságú. Amennyiben valaki kutyával fut, annak tökéletes lehetőséget nyújt a terület.

Azonban fontos megjegyezni, hogy a kutyatulajdonosok számára a területen való kutyázás korlátozott. A kijelölt terület szűk, és ezért lehet, hogy nem minden kutya és tulajdonos számára tökéletes, biztonságos.

Az adatok hiányossága miatt azonban nehéz teljeskörű képet kapni erről a sétányról. További adatgyűjtés és elemzés szükséges ahhoz, hogy mélyebb megértést szerezzünk a sétány jellegéről, környezetéről és látogatóiról. Ennek ellenére a rendelkezésre álló információk alapján egyértelmű, hogy ez a sétány egy fontos és értékes része a városi életnek, ahol a sport és a rekreáció lehetőségei mellett a természet és a kikapcsolódás is megtalálható.

42. ábra Gizella sétány térképe I., saját térkép

43. ábra Gizella sétány térképe II., saját térkép

Tabán

44. ábra Tabán, forrás:
www.welovebudapest.com, 2023.10.12

A városi közparkoknak fontos szerepük van a városok életében és a 1. kerületben található park sem kivétel. Bár a park részben jó felszereltséggel rendelkezik, és fenntartás szintjén részben jó, a helyzetét néhány negatív tényező is befolyásolja.

A park környezete a város egyik legrégebben lakott részének mondható.

A park (ld.44. ábra) területén egy botanikai tanösvény is van, 1998-óta. Többek között

találhatók itt tölgyek, juharok, hársak, vadgesztenyék, ostorfák, japánakácok, platánok stb. alkotják a fajgazdag, értékes faállományt.

Az első és talán legkiemelkedőbb probléma a parkkal kapcsolatban az, hogy sok negatív visszhangot kap. A park látogatói között gyakran jelentkeznek konfliktusok, különösen a kutyatulajdonosok és a nem kutyások között. Ez azonban nem a park hibája, hanem inkább a szocializálatlan kutyák miatt alakult ki. A kutyák viselkedése, különösen a szocializációs hiányosságok miatt, gyakran vezet összetűzésekhez, amelyek negatív hatással vannak a park hangulatára és a látogatók élményére.

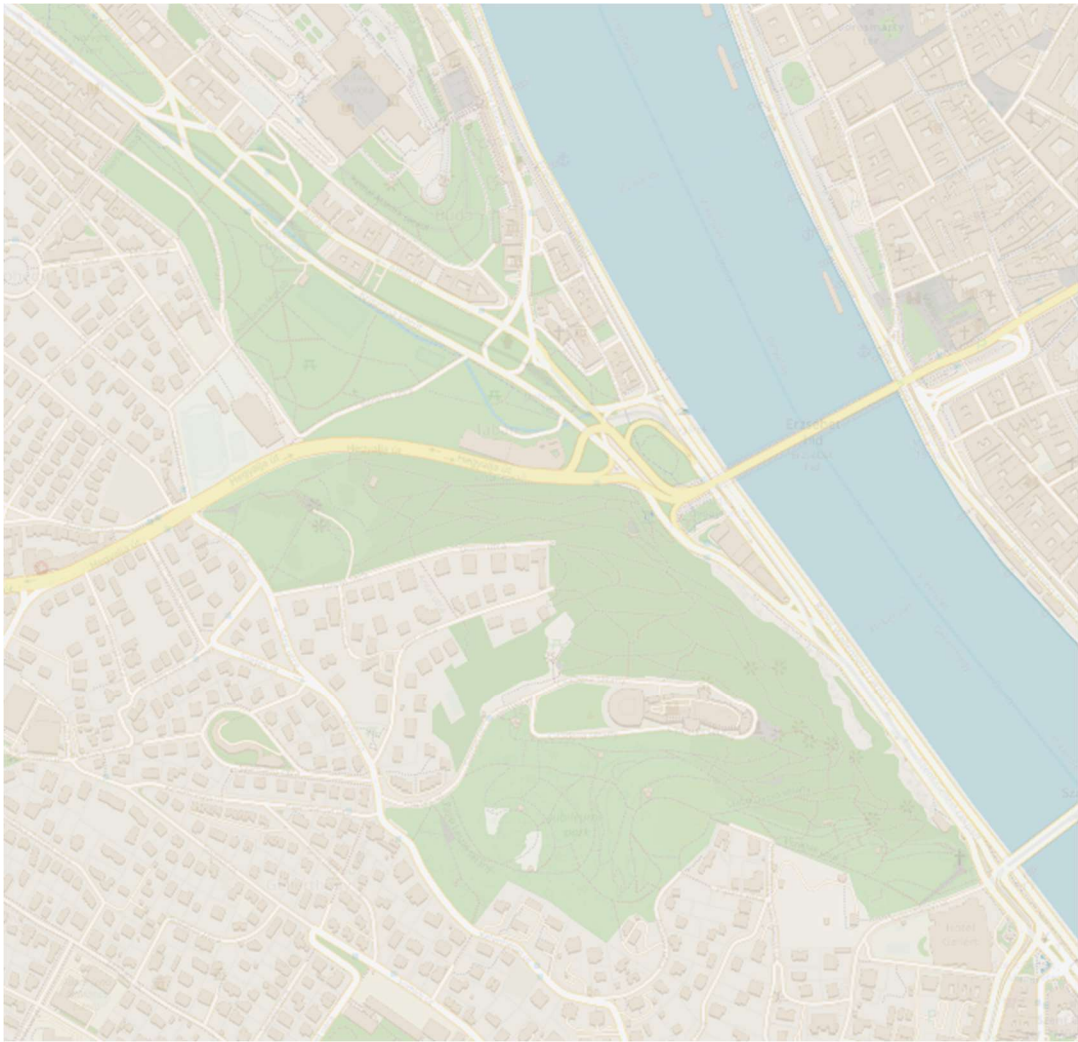
A park (ld.45.ábra) részben jó felszereltséggel rendelkezik, ami azt jelenti, hogy számos szolgáltatást és kényelmi lehetőséget kínál a látogatóknak. Azonban a fenntartás terén is

csak részben ér el jó színvonalat. Ez azt jelenti, hogy a park területét és felszereléseit nem mindig tartják megfelelően karban, ami hatással lehet a park esztétikai és funkcionális állapotára.

Annak érdekében, hogy a parkban lévő konfliktusok és negatív visszhang csökkenjen, fontos lenne nagyobb figyelmet szentelni a kutyás közösség szocializációjának és oktatásának. Az ilyen intézkedések segíthetnek abban, hogy a park élvezhető és biztonságos hely legyen mind a kutyatulajdonosok, mind a nem kutyások számára. A szabályok betartásával és betartatásával ezek a problémák kiküszöbölhetőek.

Összességében a 1. kerületben található városi közpark látogatása sok kutyás mindennapi rutinjában szerepel, rengetegen járnak ide rekreálódni vagy sportolni. Használatát tekintve leginkább a környékről jönnek ide a kutyások, de egyéb kerületekből is érkeznek ide kikapcsolódni vágyók.

Azonban az ott tapasztalható konfliktusok és negatív visszhang miatt további fejlesztésekre és intézkedésekre van szükség a park közösségi életének javítása érdekében.

45. ábra Tabán térképe I., saját szerkesztés

46. ábra Tabán térképe II., saját szerkesztés

Vérmező

47. ábra Vérmező, forrás: www.gardenista.hu, 2023.10.12.

Elhelyezkedését tekintve az első kerületben található (ld. 47. ábra) és az 1900-1904 közötti években alapították. Megnevezését tekintve városik közparknak minősül. Területe körülbelül 140000 m². (ld. 49. ábra). A kutyásoknak kijelölt terület a régi napozó téren található, így a területnek nem az egész része integrált park.

Rengeteg probléma lépett fel a területen. Számos cikk számol be róla, hogy sok kutyatámadás történt a területen az elmúlt években. Ez nem feltétlenül az integrált parknak köszönhető, azonban nagy problémát okoz, hogy ebből kifolyólag számos mérgezésről is számoltak be a helyi lakosok. A támadások miatt az emberek mérgezett ételeket helyeztek ki a kutyák számára, így a gazdik félve engedik el kedvencüket.

A negatívumok ellenére képzések indultak a városi kutyázásról, illetve közösségépítés is zajlik, kutyás közösségek alakultak ki. Az önkormányzat nyilatkozata alapján törekednek a fejlesztésekre a park területén is, mely fejlődést hozhat a fentebb említett problémákban. A területhez található egy kérdőíves felmérés, melyet a saját feldolgozásomban szeretnék elemezni. (ld. 48. ábra) A kérdőívről Vanyó Péter Pál készített grafikus összefoglalást, aki a Zöld Tabán Egyesület tagja. A kérdőív eredményei a következők: A kitöltők 77% volt kutya tulajdonos. Megkérdezték a kitöltőket, hogy hány éve tartanak kutyát, melyre döntő többségben az 5 évnél kevesebb ideje választ adták. Ez azt mutatja, hogy a legtöbben még nem rendelkeznek nagy tapasztalattal hasznos lenne a területen egy állandó kutyaiskola és a közösségek aktivitásából kiindulva.

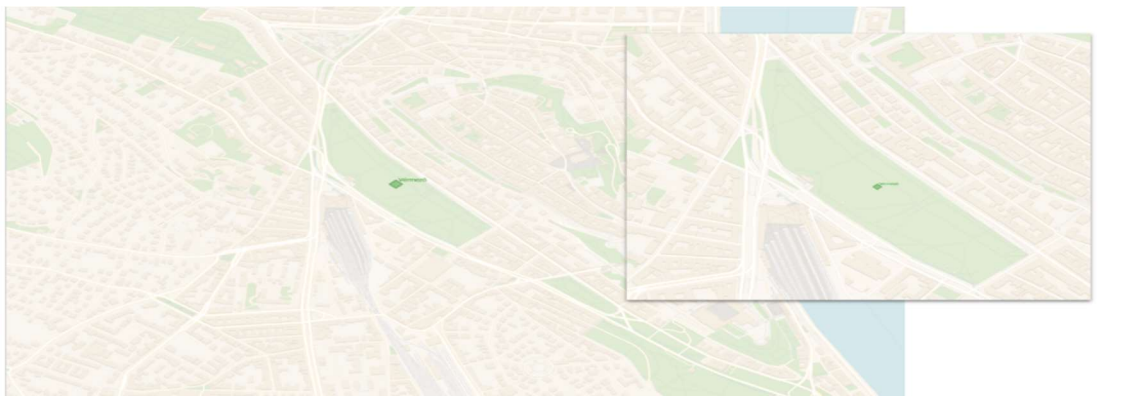
Megkérdezték a kérdőívet kitöltőktől, hogy meg szeretnék-e szüntetni az integrált részt, vagy rendben vannak ezzel és a fentebb említett negatívumok ellenére ez az arány igen alacsony volt. igény is van rá. A következő kérdés arra vonatkozott, hogy milyen gyakorisággal látogatják a területet. A legtöbb szavazat a hetente, illetve a napi többszöri látogatásra érkezett. Ebből leszűrhető, hogy aki rendszeresen részese a park életének az, itt teszi meg a napi sétáit, illetve leggyakrabban nap közben teszik meg a sétát. Kérdés volt továbbá, hogy hogyan sétáltatják kutyáikat a területen, pórázon, póráz nélkül, maximálisan kihasználva a terület adta lehetőségeket vagy vegyesen. Erre a többség azt a választ adta, hogy pórázon és póráz nélkül is viszi a kutyáját a területen, tehát vegyesen.

48. ábra saját ábrák Vanyó Péter Pál felmérései alapján

49. ábra Vármező térképe I., saját szerkesztés

50. ábra Vármező térképe II., saját szerkesztés

Óbudai sziget

51. ábra Óbudai sziget, forrás: www.welovebudapest.com, 2023.10.12.

Az Óbudai-sziget (ld. 51. ábra) egy kivételes természeti terület Budapest északi részén, a Duna közepén fekszik egy szigeten, melyre egyetlen, K hídnak nevezett összekötő hídon lehet átmenni a szigetre (ld. 52. ábra). Az elhelyezkedése kiemelkedően szép és különleges, hiszen a várostól elkülönülő, természetes szigetről van szó. Ez ad a területnek egy privátságot, elszeparáltságot a város zajától és biztonságot a forgalom vagy más veszélyektől.

A sziget kialakítása és felhasználása több évtizedre nyúlik vissza, és folyamatosan fejlődik. A területen különféle rekreációs lehetőségek és szabadidős tevékenységek találhatók. Az Óbudai-sziget területe változatos, és kiterjedt, így lehetőséget kínál rendezvények helyszínéül, sportolásra, találkozókra, rekreálódásra. Az Óbudai-sziget lehetőségei szinte végtelenek. A terület alkalmas piknikezésre, kerékpározásra, kenuzásra, horgászásra és számos más szabadidős tevékenységre. Emellett a sziget otthont ad számos rendezvénynek, fesztiválnak és kulturális eseménynek is.

A terület problémái között szerepelhetnek a szigeten zajló rendezvényekkel és fesztiválokkal járó zaj- és forgalomproblémák, valamint a sziget természeti értékeinek megőrzése. A sziget rendkívül látogatott, különösen a nyári hónapokban és a

rendezvények idején. A szigeten minden évben számos esemény és fesztivál zajlik, amelyek több tízezres látogatót vonzanak. Fontos az is, hogy a terület élhető maradjon mind a lakosok, mind a látogatók számára.

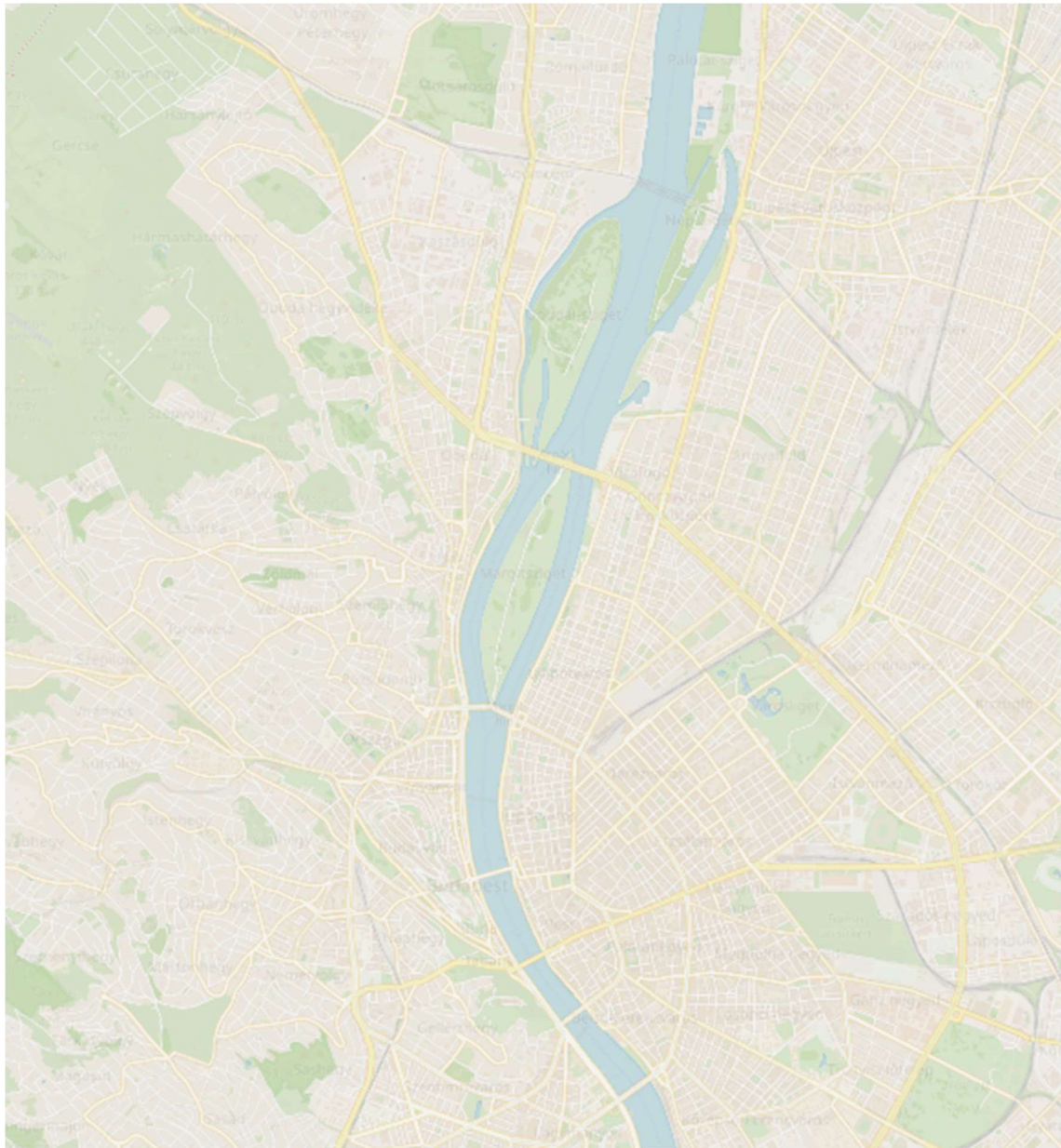
A sziget kialakítása és területe sokszínű. Van erdős terület, mezők, sétányok és strandok is. Az infrastruktúra lehetővé teszi a kényelmes közlekedést és a terület felfedezését akár kisgyermekkel, akár kutyával.

Az Óbudai-sziget karbantartása és felszereltsége kiemelkedő fontosságú. A terület rendszeres gondozása és tisztántartása elengedhetetlen annak érdekében, hogy a látogatók élvezhessék a területet. Emellett a biztonságra is kiemelt figyelmet kell fordítani a szigeten tartózkodók és a rendezvények látogatóinak védelme érdekében.

A szigeten számos közösség alakult ki az évek során. Sok olyan kutyás társaságról tudok, akik napi szinten találkoznak itt egymással, de vannak, akik hetente hétfőjére jönnek ide egy-egy nagyobb sétára, felfedező útra, vagy aki messzebb lakik az is sok esetben havonta egyszer eljön a területre rekreálódni, hiszen hatalmas lehetőségeket kínál a sziget, mindezt úgy, hogy nem kell félni az autós forgalom vagy a közlekedés forgatagától.

52. ábra Óbudai sziget térképe I., saját szerkesztés

53. ábra Óbudai sziget térképe II., saját szerkesztés

Táblázat, összehasonlítás:

	Vérmező	Tabán	Nehru park	Március 15-e tér	Gizella sétány	Óbudai sziget
Városi hálózatban betöltött szerepe	városi közpark	városi közpark	lakóterületi közpark	köztér	sétány	sziget

elhelyezkedése	1.kerület	1.kerület	9.kerület	5.kerület	9.kerület	3.kerület
területe (m2)	11907	651775	22207	11224	14373	1080000
felszereltség (jó; részben jó; nem megfelelő)	jó	részben jó	jó	részben jó	részben jó	részben jó
fenntartás színvonala (jó; részben jó; nem megfelelő)	jó	részben jó	jó	jó	jó	jó
300 méteren belül lakó kutyák száma	3949	8515	1490	3147	2207	-
sűrűség - (kutyák száma/m2)	0,0334 (29m2/kutya)	0,013 (76m2/kutya)	0,067 (15m2/kutya)	0,28 (3,5m2/kutya)	0,154 (6,5m2/kutya)	
kutyás parkhasználati konfliktusok	feszültség a kutyások és nem kutyások között	sok negatív visszhang, sok konfliktus a kutyások és nem kutyások között, főleg a szocializálatlan kutyák miatt	gyakorlatilag nincs, ez működik legjobban a kiválasztott minták között	kis terület, kevés zöldfelület	keskeny terület a kutyázásra	távolabb helyezkedik el a belvárostól, nehezebb a megközelítése tömegközlekedési eszközzel

Ezek a parkok igen különbözőek, azonban céljuk ugyanaz: egy jól működő, városi zöldterület, melyet a kutyások is maximálisan kihasználhatnak. Jól látható, mely területek azok, amik nem, illetve melyek azok, amik nem működnek jól a jelenlegi helyzetükben, kialakításukban.

A külföldi példákkal ellentétben ezeknél a parkoknál jól látható különbség a területek méretei. Jól látható, hogy minél nagyobb területről van szó, annál nyugodtabban lehet integrálni a kutyákat is a parkokba. Ez azonban nem törvényszerű, de fontosnak tartom, hogy egy integrált park kijelölésekor meg kell határoznunk egy minimum területi nagyságot, ugyanis a túl kis alapterületen (például: Március 15.-e tér) nem érdemes kialakítani ehhez hasonló parkot, hiszen a városi autós forgalom közelsége miatt a park ezen funkciója kihasználatlan marad.

Rendkívül fontos a park körüli közlekedés, a parkhoz való jutás könnyedsége. A külföldi példákban jól kialakított infrastruktúráról beszélhetünk a parkok közvetlen közelében, ami itthon csak részben mondható el. (Az Óbudai sziget igen kiesik a forgalmas helyekről, így igen időigényes a megközelítése).

A külföldi példákban sok helyen megtalálhatóak a kutyaürülékes kukák, hozzá tartozó zsákokkal, ami biztatja a látogatót a tisztaságra. Ezt az itthoni vizsgált parkoknál hiányoltam. Van ugyan olyan kerület, ahol az önkormányzat ingyenesen biztosít kutyaürülékes zsákot (V., XIII., XVI.), de ezek nincsenek kihelyezve a fentebb vizsgált parkoknál.

A Magyarországi integrált parkoknál sajnos jól megfigyelhetőek a szabályok be nem tartása, mely sok veszélyre adnak okot. Például a Tabánban sokan számoltak be kutyatámadásokról, szociálatlan kutyák elengedéséről. Erre a külföldi nagy parkokban rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek, mely biztonságosabb közeget teremt a látogatók számára.

Kérdőíves kutatómunka

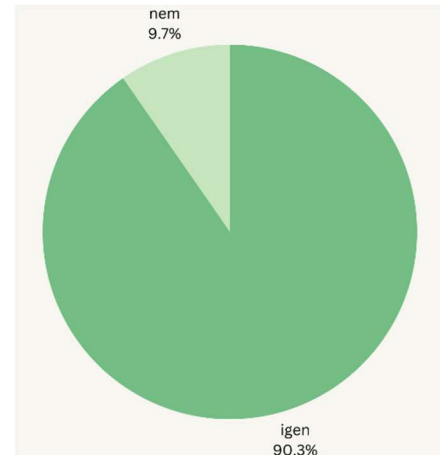
Az alábbi kérdéssorral szerettem volna tájékozódni a lakosság körében a budapesti, városi kutyás élet és az integrált parkok működéséről.

A kérdéssor elején tisztáztam az integrált parkok definícióját röviden, hiszen sok kutya tulajdonos (még a parkok használata ellenére) sem tud az integrált parkokról.

Kérdések és válaszok:

1. Ismersz-e budapesti integrált kutyás parkot?

- a. igen
- b. nem

54. ábra 1. kérdés, saját ábra

2. Ha az előző kérdésre igennel válaszoltál, milyen integrált parkokat látogattál már meg Budapesten?

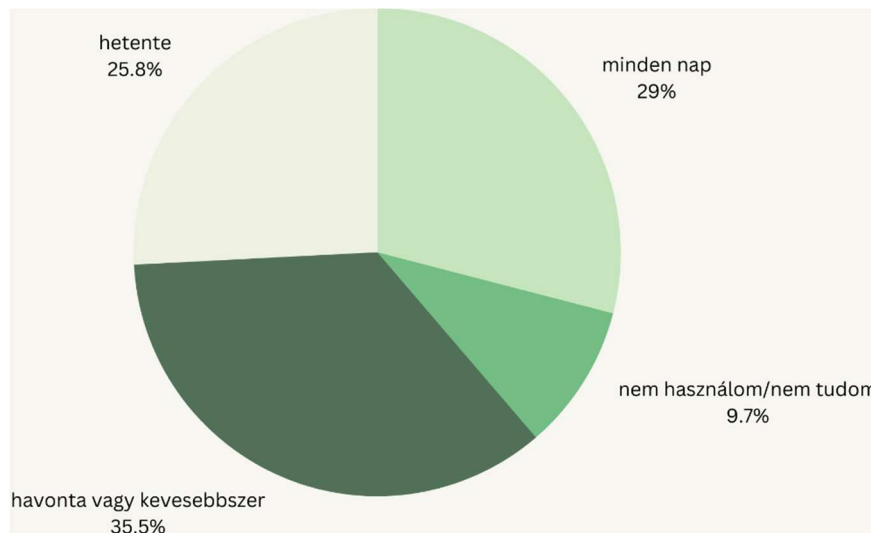
Többek között az alábbi válaszok érkeztek a kérdésre:

Vérmező, Gellért-hegy, Kissvábhegy, Hajógyári sziget, Gesztenyés kert, Tabán, Hármashatárhegyi vitorlázó repülőtér, Városliget, Városmajor, Mechwart ligeti park, Mom Park melletti park,

Újhegyi park, Hajógyári sziget, Városmajor, Hidegkút, Puskás stadion körüli park, Nehru part, Március 15-e tér, Tabán, Bikás park, Gizella sétány közelében lévő

3. Milyen gyakran használod az integrált kutyás parkokat a városban?

- a. minden nap
- b. hetente
- c. havonta vagy kevesebbszer
- d. nem használom/nem tudom

55. ábra 3. kérdés, saját ábra

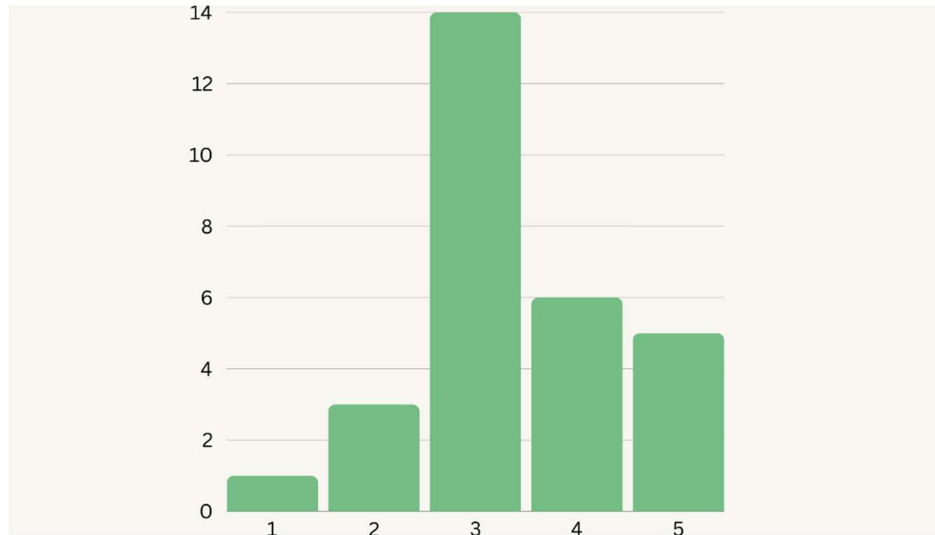
4. Miért választod az integrált kutyás parkokat más típusú parkok helyett?

Néhány példaválaszt szeretnék megemlíteni: a kutya szabadsága, szocializáció célja végett, kapcsolatépítés, kapcsolattartás, az adott park közelsége, a pórás nélküli séta és

lemozgatás vonzereje, nyugodt környezet, kutyabarát, jó kialakítású, általában nagy területűek.

5. Hogyan értékeled az integrált kutyás parkok elhelyezkedését Budapesten?

1-5-ig terjedő skálán kértem az értékelést.

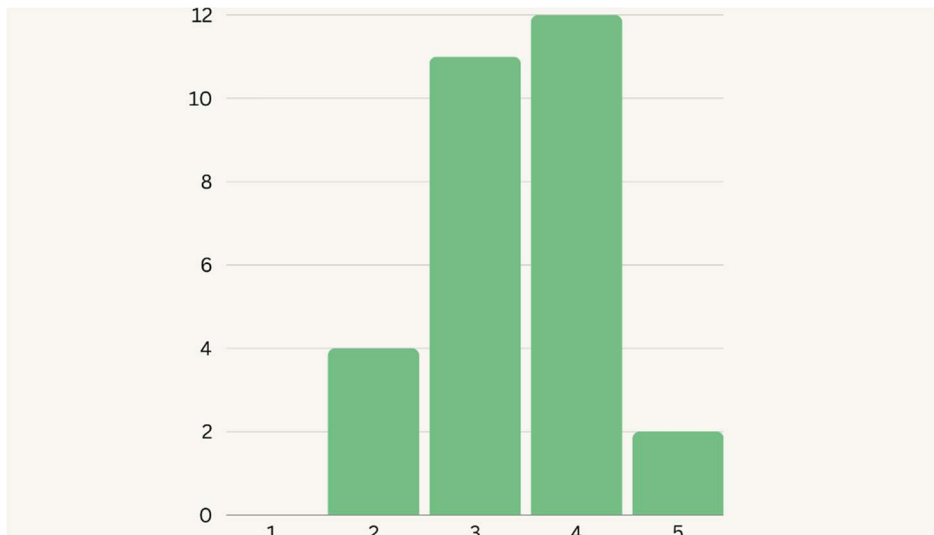
56. ábra 5. kérdés, saját ábra

6. Milyen pozitív tapasztalataid vannak az integrált kutyás parkok használata során?

Fontosabb válaszok voltak a következők: elmerik engedni a kutyákat az ide látogatók, jól felszerelt parkok, melyek a kutyások számára van kialakítva (pl.:kihelyezett itatók, kutyaürülékes kukák, egyéb berendezések), többségében jól szocializált kutyák vannak, szocializálódással, játékkal jobban lefárasztható a kutya, tudatos, felelősségteljes kutya tulajdonosok járnak ilyen területekre, karbantartott, tiszta területek, jó közösségalkotó szerepet játszanak ezek a parkok.

7. Hogyan értékelnéd az integrált kutyás parkok karbantartását és tisztaságát?

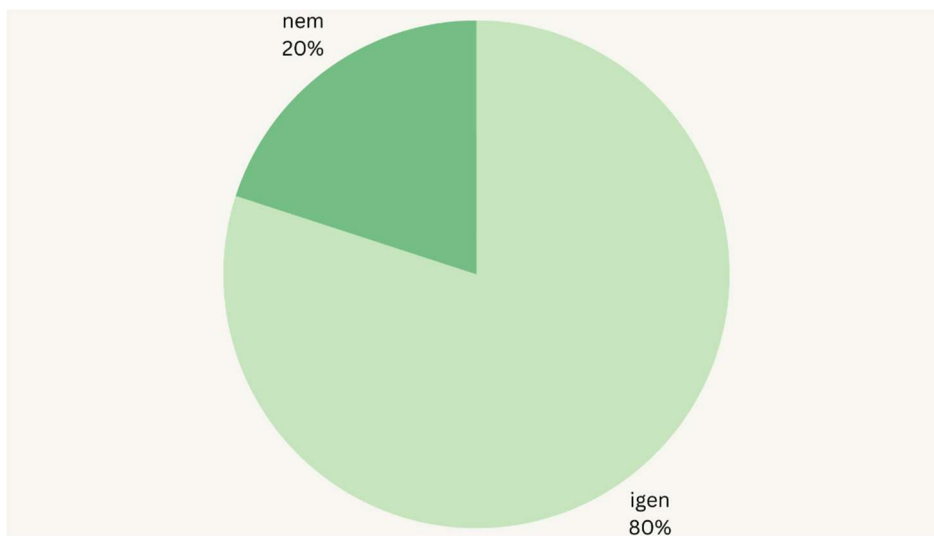
1-5-ig terjedő skálán kértem az értékelést.

57. ábra 7. kérdés, saját ábra

8. Szoktál találkozni más kutyatulajdonosokkal az integrált kutyás parkokban? Van-e kutyás közösség ezeken a helyeken?

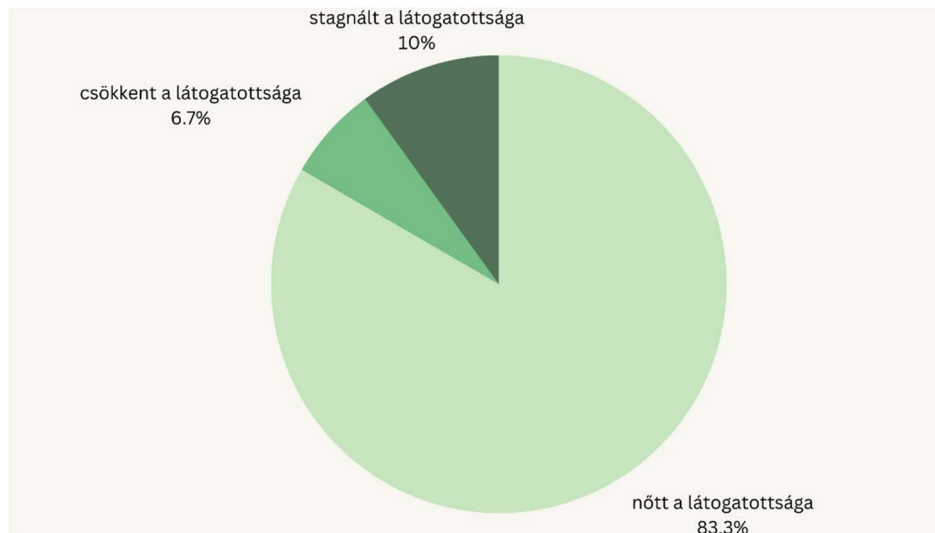
- a. igen
- b. nem

58. ábra 8. kérdés, saját ábra

9. Hogyan vélekedsz az integrált kutyás parkok látogatottságáról Budapesten? Szerinted nőtt vagy csökkent az évek során?

- a. nőtt
- b. csökkent
- c. stagnált

59. ábra 9. kérdés, saját ábra

10. Milyen problémákkal találkoztl az integrált parkok használata során?

Főbb válaszok voltak: szabályok nem ismerete, be nem tartása, eldobált szemetek miatti problémák, kikopott füves területek, szocializálatlan, behívható, nevetlen kutyákkal is találkozni lehet, túl sok kutya és látogató, fertőzésveszély az otthagyt kutyaurülék miatt, de pozitívum, hogy sokan olyan választ adtak, hogy nem találkoztak még ilyen területen problémával.

11. Melyik kerületet, városrészt tartod leginkább kutyabarátnak Budapesten?

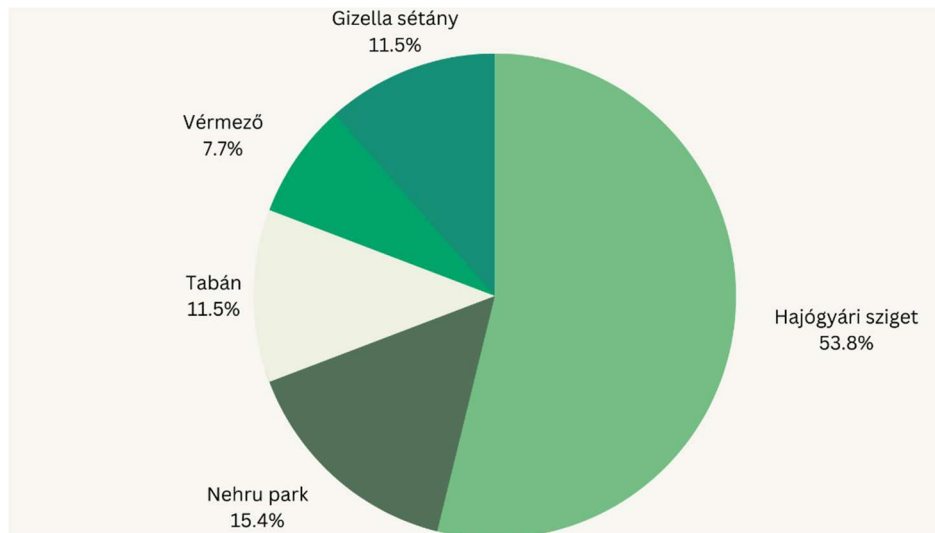
Erre a kérdésre igen vegyes válaszok érkeztek, gyakorlatilag Budapest összes kerülete meg lett említve, így ebből a kérdésből sajnos nem szűrhető le reprezentatív eredmény.

12. Mit hiányolsz a mai budapesti kutyás életből, min javítanál?

Sokan javasolták a rendszeresebb karbantartást, szemétszedést, illetve a legtöbb kitöltő elégedett a jelenlegi parkok működésével, inkább azt emelté ki, hogy szeretnék, ha minél több hasonló park létesülhetne Budapesten, hogy bárki élvezhesse ezeket a közterületeket a kutyái társaságában szabadon, póráz használata nélkül.

13. Az alábbiak közül melyik parkot szoktad látogatni, melyet jó minőségű integrált parknak tartasz?

- a. Március 15-e tér
- b. Hajógyári sziget
- c. Nehru park
- d. Tabán
- e. Vérmező
- f. Gizella sétány

60. ábra 14. kérdés, saját ábra

Kérdőív kiértékelése

A kérdőív egyes kérdéseire adott válaszok alapján jól látható, hogy a fővárosnak, illetve az egyes kerületeknek nagyobb hangsúlyt kellene fektetnie a tájékoztatásban, hiszen sokak számára nem egyértelmű, mely parkok integráltak és melyek nem. A főváros és a különböző kerületekkel való e-mailezésem során kiderült, hogy az erre vonatkozó nyilvántartás igen hiányos és nem aktualizált, így az informálódás is nehézkes a lakosok számára.

A kérdőív alapján kiderült, hogy sokan szeretnék a napi sétáikat hasonló parkokban eltölteni, azonban a nagyobb, hétfégi kutyasétáltatás alkalmával a messzebbi célpontokat is figyelembe veszik. A javaslati részben szeretnék arra megoldást nyújtani, hogy olyan területeket, melyek alkalmasak lennének az integráltságra, és igény is lenne rá, hogyan lehetne ilyen módon karbantartani. Olyan példákat kerestem, ahol jól látható módon megjelenik erre az igény. Ennek az igénynek a felmérésében volt rendkívül hasznos a fentebbi kérdőíves felmérés, kutatás, azonban úgy gondolom, hogy további kutatásokat, figyelmet igényel a téma a növekvő kutyás társadalmunkban.

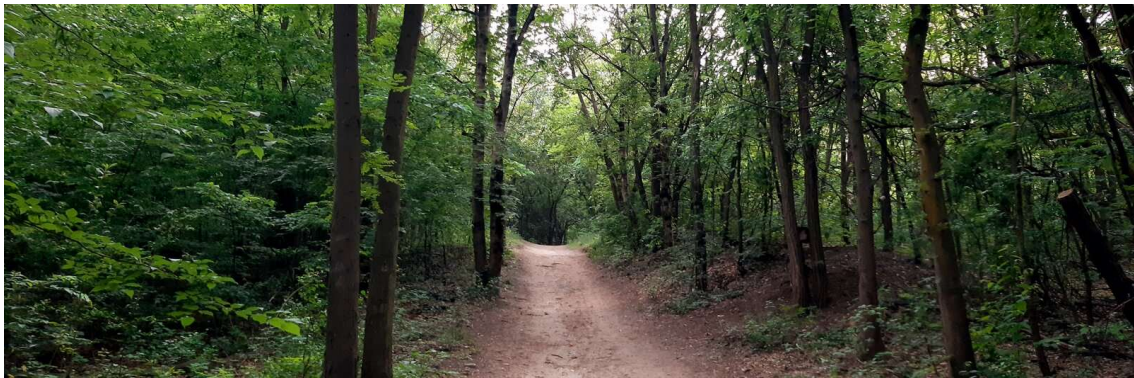
4. Javaslatok/eredmények

A kutatásaim eredményei alapján azt javaslom, hogy a városban több integrált kutyás parkot kell kialakítani, viszont ezeket szigorú szabályozással kell kezelni a kutyák és az emberek védelméért egyaránt, valamint a parkok hosszú távú fenntarthatóságáért.

Olyan példaparkokat kerestem, melyeket már jelenleg is használnak integrált parkként a kutyatulajdonosok, annak ellenére, hogy még nem azok, illetve melyek olyan területeken vannak, ahol a zöldterületek környezetében nincs lehetőség máshol lemozgatni a kutyákat. Az én javaslatom arra irányul, hogy ezeket a meglévő parkokat hivatalosan is integrált kutyás parkká kellene fejleszteni, alakítani. A következő parkokat gondolom alkalmasnak az integráltságra: Farkaserdő, II. János Pál pápa tér, Bikáspark és a Puskás Aréna Park.

4.1.Javasolt integrált parkok:

4.1.1. Farkaserdő

61. ábra Farkaserdő, forrás: www.welovebudapest.com, 2023.10.12.

Elhelyezkedését tekintve Újpesten található. Területe 29,1 hektár. Az erdő jogilag Fővárosi tulajdonban áll és a Főkert Kertészeti Divízió.

A Pilisi Parkerdő telepítette vissza többek között ezt a faállományt is, mely hatalmas értéket jelent a lakóközösségeknek a városi környezetben. Környezetében ugyanis panelházak sorakoznak, így ez az erdős rész rengeteg lakót vonzz ide rekreálódni, kikapcsolódni, elszakadni a város zajától.

Az erdőben számos sétaúttal találkozhatunk, (ld.62. ábra) melyek segítségével bejárható az erdő az eltévedés veszélye nélkül. Ezek a séta útvonalak között kettő tanösvénnyel is találkozhatunk, ezek a tanösvények az 'Út az egészségért' nevet kapták, mely piros szívecskével jelöltek. A jelölése azért szív, mert ez az útvonal a szív- és érrendszeri problémákkal, magas vérnyomással vagy cukorbetegséggel küzdők számára is alkalmas és megcsinálható útvonal. Ez szerintem nagyon jó kezdeményezés, mert így a valamilyen panaszokkal küzdők is el tudnak kezdeni mozogni egy ilyen kellemes környezetben

anélkül, hogy túlerőltetnék magukat. Ebből kifolyólag a terep nem meredek, így a futók is előszeretettel jönnek ide, hiszen kevés helyen tudnak ilyen környezetben, nagy szintkülönbség nélkül futni. A fák árnyékában és a megnyugtató természetben nagyon sokan választják ezt az erdőt úticéljukhoz.

Az egészségügyi sétálóknak az ösvény mentén edző eszközöket helyeztek el. Ezek azonban elszórva és nem a megszokott módon, egy helyen vannak. Ez azt segíti elő, hogy az eszközök között sétáljanak a látogatók.

A rövidebb tanösvény 2,4 km hosszúságú, míg a hosszabb 4,2 km hosszú. Így az ide látogatók el tudják dönteni milyen távot szeretnének aznap megtenni.

A területen a tanösvények mellett a méltán híres kék túra is helyet kapott.

A területen rengeteg kutyás sétáltatja kutyáját, hiszen a közelben lévő házak, épületek többnyire panellakások, ahol csak az utcák között tudják lemozgatni ebüket a gazdák. Ezért is remek dolog, hogy ott van a Farkaserdő, hiszen így lehetőségük van kellőképpen lefárasztani a kutyájukat a környéken élő kutyatulajdonosok.

A tanösvények mentén táblák ismertetik a látogatókkal a tudnivalókat a tanösvényről, illetve hasznos információkat is tartalmaznak. A terület nem áll természetvédelmi oltalom alatt, holott található itt mocsaras-lápos területet is. A területet 2013-ban újjátottak fel némileg.

Megközelíthetőségét tekintve számos tömegközlekedési eszköz jön ki ideig. Többek között számos busz és villamos is közlekedik a Farkas-erdő közelében.

Nagy probléma a területen a kutyázás kérdése. Az erdő bejáratánál tábla hirdeti: kutyát csak pórázon és szájkosárral lehet bevinni. A szájkosárra vonatkozó szabályt senki nem tartja be és a pórázát se mindenki teszi fel, olyan se, akinek a kutyája nem szocializált vagy agresszív. Ezzel a legnagyobb baj, hogy a kutyatámadások, valamint a rossz tapasztalatok miatt végül kitiltják a kutyákat teljesen a területről. Pedig ez a terület tökéletes helyszíne a napi kutyasétáltatásoknak. Azt is meg kell említenem, hogy a terület szélénél található a Rex Állatsziget, ami egy kutyamenhely, ahonnan önkéntesek a kutyákat az említett erdőben sétáltatják. Ha kiharcolnák a nem kutyatartók azt, hogy az erdőbe ne lehessen kutyát bevinni, hatalmas veszteséget szenvedne a menhely, ugyanis nem lenne más hely számára, ahol le tudja fárasztani a kutyákat. Ugyanez vonatkozik a környéken lakó kutyásokra is.

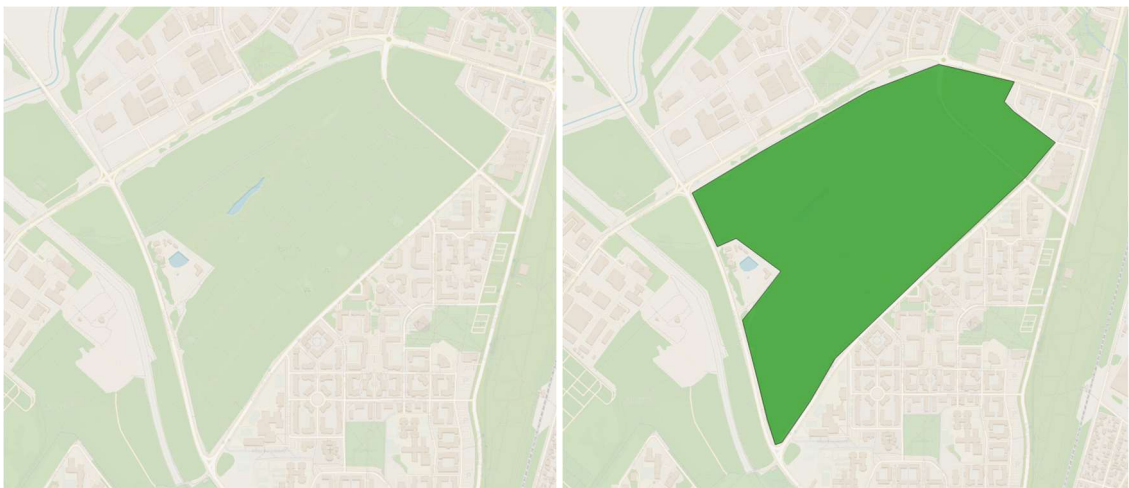
Véleményem szerint ez a probléma remekül orvosolható volna. Szerintem a terület integrált kutyás parkká kellene alakítani, természetesen pontos és szigorú szabályok között, amiket akár időnkénti járőrök büntetéssel szankcionálnának. A szabályzatban

kikötném, hogy csak és kizárólag behívható és jól szocializált kutyák vihetőek be/engedhetőek el póráz nélkül. Továbbá az oltások megléte és igazolásául szolgáló kutya egészségügyi könyv ugyan kötelező a séták során is, de kiemelném, hogy az integrált kutyás parkok esetében még fontosabb ennek a megléte. Szerintem működhetnének kijelölt területek, ahol el lehet engedni a kutyákat, ha nem is az egész területet tesszük ilyen módon integrálttá.

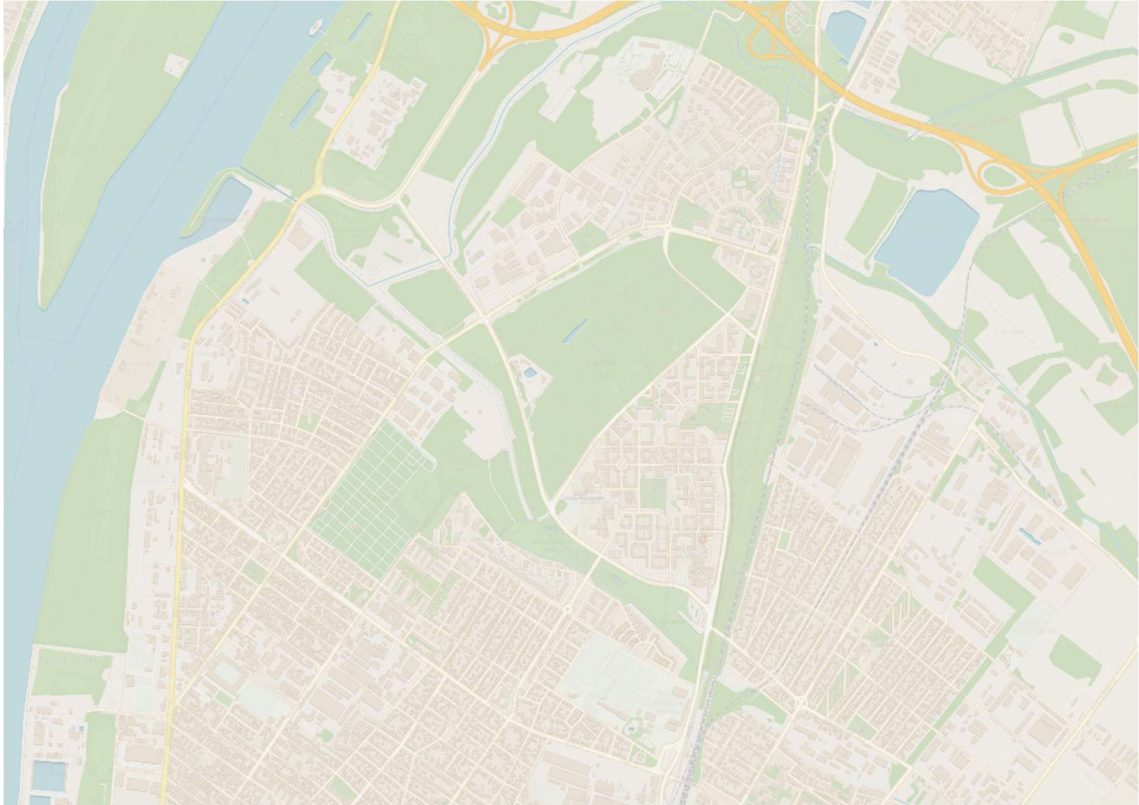
A Farkaserdő minden bizonnyal egy olyan terület, (ld.63. ábra) amely ténylegesen paradicsommá válhatna a városi kutyatartók számára. Azonban az ahhoz vezető úton a szabályok és rendelkezések szigorú betartása kiemelt fontosságú. A kutyatartás és a közösségi parkhasználat határozott keretek között valósulhat csak meg annak érdekében, hogy mind a kutyák, mind pedig az emberek biztonságát és kényelmét megőrizzük.

Ugyanakkor azt is figyelemmel kell kísérnünk, hogy a Farkaserdő környékén számos kutyatulajdonos él, és ezeknek a számuk csak egyre növekszik, ahogy az egész országban több, és több lesz a kutyák száma. Ez azt mutatja, hogy a város kutyatartó közössége erősödik és bővül, és ennek támogatása végett fejlesztésre szorul az ehhez kapcsolódó infrastruktúra is.

Az innováció és fejlődés iránti elkötelezettség lehetővé teszi, hogy a Farkaserdő ne csak a jelen kutyatartó közösségének, hanem a jövő generációinak is egy élvezetes és biztonságos közösségi tér legyen. Az ilyen fejlesztések nemcsak a kutyák és tulajdonosaik számára nyújthatnak új lehetőségeket és élményeket, hanem azok számára is akiknek nincs kutyájuk.

62. ábra Farkaserdő I., II. térkép, saját szerkesztés

63. ábra Farkasrét III. térkép, saját szerkesztés

4.1.2. II. János Pál pápa tér

64. ábra II. János Pál pápa tér, forrás: www.kozossegitervezes.hu, 2023.05.18.

A II. János Pál pápa tér Budapest VIII. kerületében a Népszínháznegyedben helyezkedik el. (ld.65. ábra) A területe 6,6 hektár. Ez a kerület második legnagyobb összefüggő zöldfelülete. (ld.66., 67. ábra)

Tulajdonosa, fenntartója és karbantartója a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt.

Naponta nagyjából 250-300 kutya fordul meg a parkban. Mivel ezek a kutyások nem gyakran cserélődnek és mindannyian ugyanabban az idősávban teszik meg a napi sétáikat, közösségek alakulhattak ki a területen. Ezek az összetartó közösségek napi szinten tartják a kapcsolatot. Van egy nagy facebook csoportjuk is ezeknek a kutyasétáltatóknak, ahol a fontos információkat, problémákat, kéréseiket tudják megosztani egymással. Volt, hogy szerveztek közös szemétszedést is a területen a saját és a kutyáik védelme érdekében, hiszen sajnos sok esetben fertőzésveszélytől kell tartanunk a koszos, szemetes, belvárosi területektől. Erre az eseményre körülbelül 40-en mentek el, hogy megszédítsék a parkot, ahova nap, mint nap járnak.

Problémát jelent a park területénre kihelyezett mérgezett, vagy szögekkel teleszúrt húsdarabok, melyeket a kutya gyűlölők helyeznek ki. Ezt rendőrség vizsgálja, azonban ezt nehezen lehet szankcionálni. Sajnos ilyen eset több helyen fordul elő a városban, még a kutyások preferált területén a Margit-szigeten is. Ezért fokozott figyelem szükséges a területekre, illetve a kutyákra. Ezt oktatással lehet kiküszöbölni, mely segítségével a kutyatulajdonosok megtárgítják kutyáik számára, hogy semmit ne egyenek fel a földről.

A legtöbb kutya a területen, környékbeli lakos, akik a napi sétájukat töltik a parkban.

A területen található egy elkerített játszótér, sportpálya, futópálya, fitness eszközök, valamint két kutyafuttató is helyet kapott a területen. A kutyafuttatókat azonban nem szívesen használják a kutyások, sokkal inkább a futtatókon kívül a parkban sétálnak póráz használata nélkül. Ennek több oka is van, például ezek a kutyafuttatók kialakítása nem a legmegfelelőbb, a kerítése alacsony, burkolata kavicságyas, mely szintén nem a legszerencsésebb választás egy kutyafuttató kialakításánál és balesetveszélyes is lehet. A tapasztalatok szerint volt már lesérült kutya a kutyafuttató kialakítása miatt.

A parkba póráz nélkül tilos kutyát bevinni, azonban a kutyafuttatók rossz kialakítása miatt a kutyások integrált parkként használják a zöldfelületet. Ez sajnos büntetendő, holott a parkban számos sokkal nagyobb probléma van jelen, többek között hajléktalanok vernek itt tanyát.

Véleményem szerint segítené a kutyásokat a park integrált kutyás parkká alakítása. A kutyafuttatók egyikének megszüntetésével még nagyobb területet kaphatnának az ide látogatók, akár kutyával is. A másik kutyafuttatónak vagy a megszüntetését

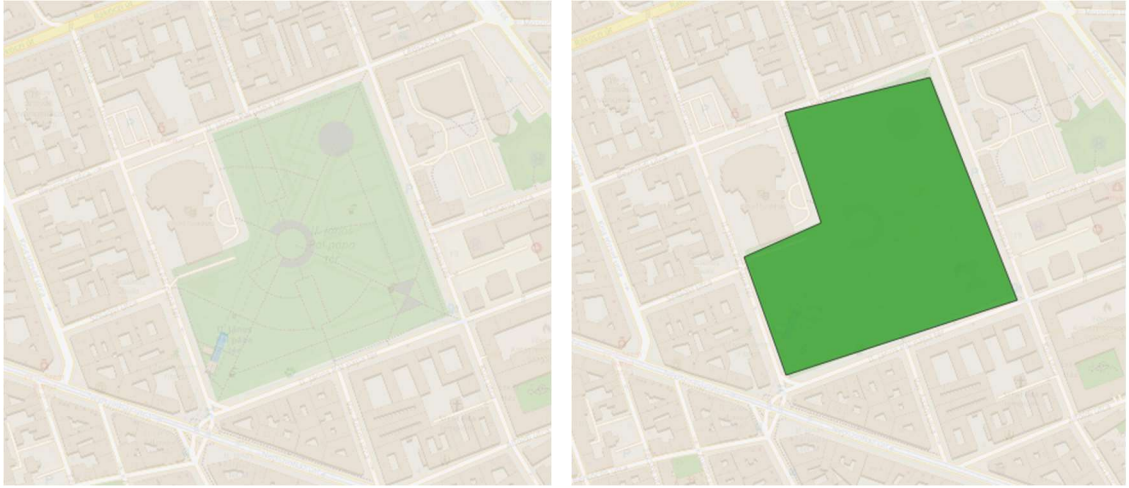
szorgalmaznám, vagy az átalakítását. Megszüntetésével plusz területek szabadulnának fel és a városban a házak között nagyobb rekreációs, zöldfelület jöhetne létre mind a kutyások, mind a kutya nélkül idelátogatóknak.

A területen egy évvel ezelőtt készítették egy ellenőrzést, mely alkalmával megállapították, hogy mindenki a szabályoknak megfelelően használta a parkot.

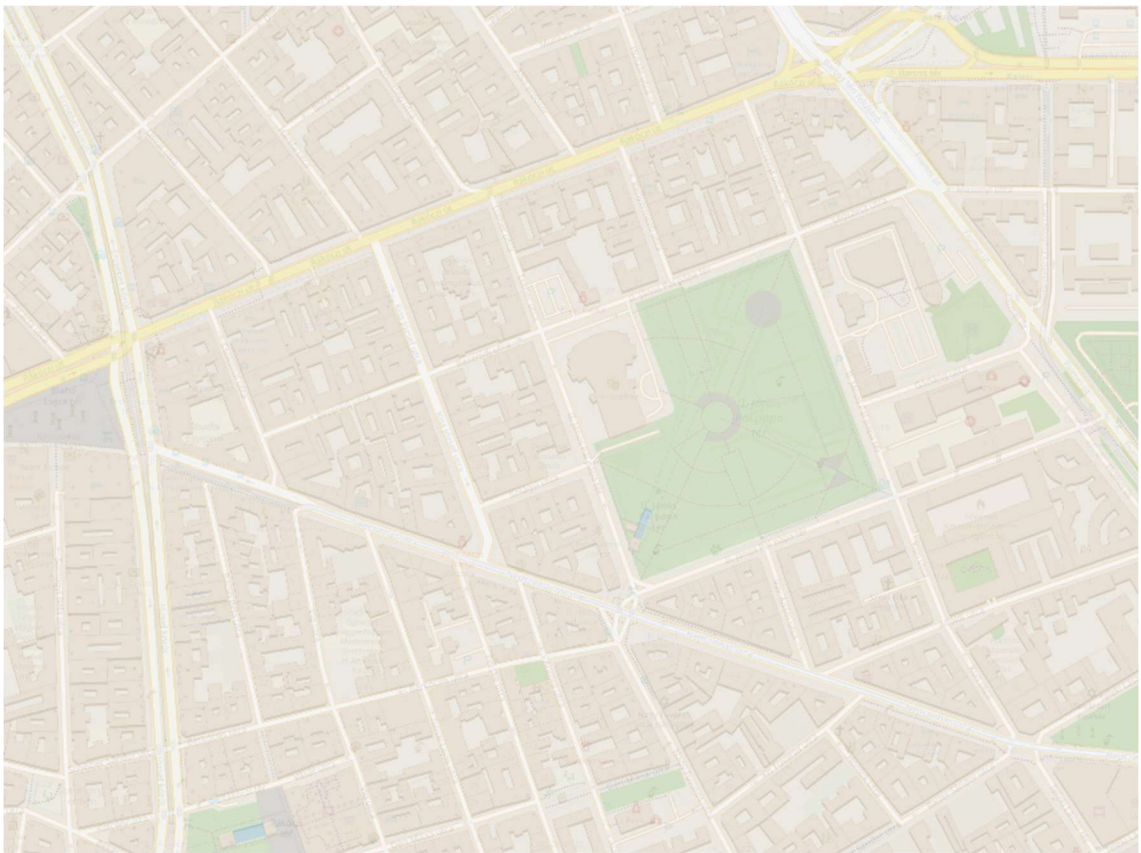
Már volt szó a park integrált kutyás parkká való alakításáról, de sajnos ez a folyamat nem ment végbe. Pedig véleményem szerint ez nagyon hasznos és jó döntés lenne. Ez nem csak a kutyásoknak, hanem minden parkot használónak, hiszen akkor nem csak a szabálysértők használnák integrált parkként a területet, hanem azok, akik pontosan tudják a parkról, hogy az. Természetesen a szabályok erősítése rendkívül fontos a területen, hiszen a kutyáknak tilos zavarni más látogatókat a parkban. Szabályokba foglalnám, külföldi példákból okulva, hogy a kutya bármilyen kárt okoz az a tulajdonosa felelőssége. Ez alapvetően magától értetődőnek kellene lennie, de sajnos nem az, hiszen a mai digitális világban sokan vannak, akik csak elengedik kutyájukat, nem is látják éppen mit csinál vagy merre szaladgál, mert esetlegesen éppen telefonál vagy beszélget, nem odafigyelve a kutyájára. Nagy problémát jelent sok helyen a kutyaürülék össze nem szedése, azonban erre más a legtöbb önkormányzat tett lépéseket, ugyanis vagy kihelyezett kutyaürülékes zacskókkal vagy ingyenesen igényelhető zsákokkal szorgalmazzák a köztisztaságra való odafigyelést.

A park integráltságának tervezése során az egyes részeket tették volna pórázás, illetve nem pórázás területekké, ami egy igen jó megoldás annak az áthidalására, hogyha nem szeretnénk, hogy mindenhol futkározzanak a kutyák. Ezeket táblák kihelyezésével a legegyszerűbb lehatárolni, és mivel az integrált parkra csak behívható kutyát lehet bevinni, ez nem jelentene problémát ideális esetben, ezeknél a tábláknál megfogni a kutyákat.

Az integrált park kihasználtsága már most is jelen van, sokkal inkább, mint a futtatóké. Ezért javaslom ennek a parknak az integráltságát.

65. ábra II. János Pál pápa tér térképe I., II. saját szerkesztés

66. ábra II. János Pál pápa tér térképe III., saját szerkesztés

4.1.3. Bikáspark

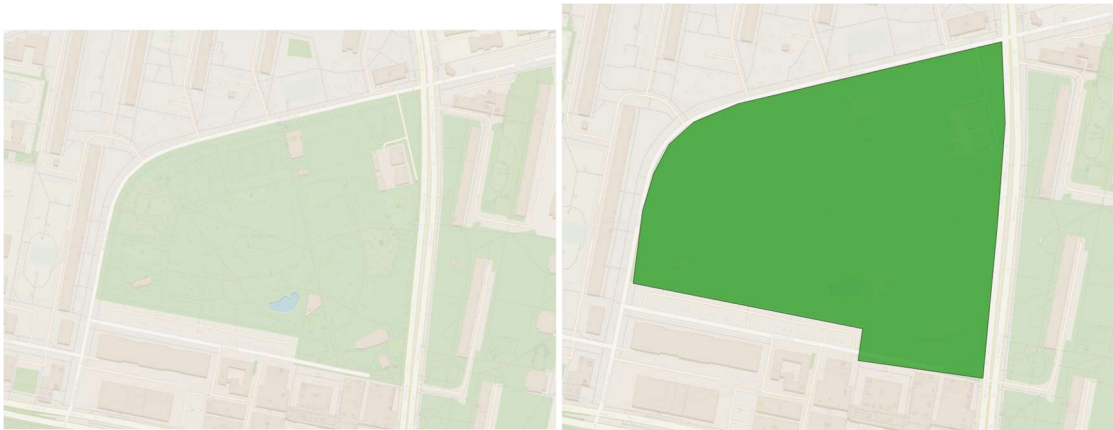

67. ábra Bikáspark, forrás: www.zoldkalauz.hu, 2023.10.18.

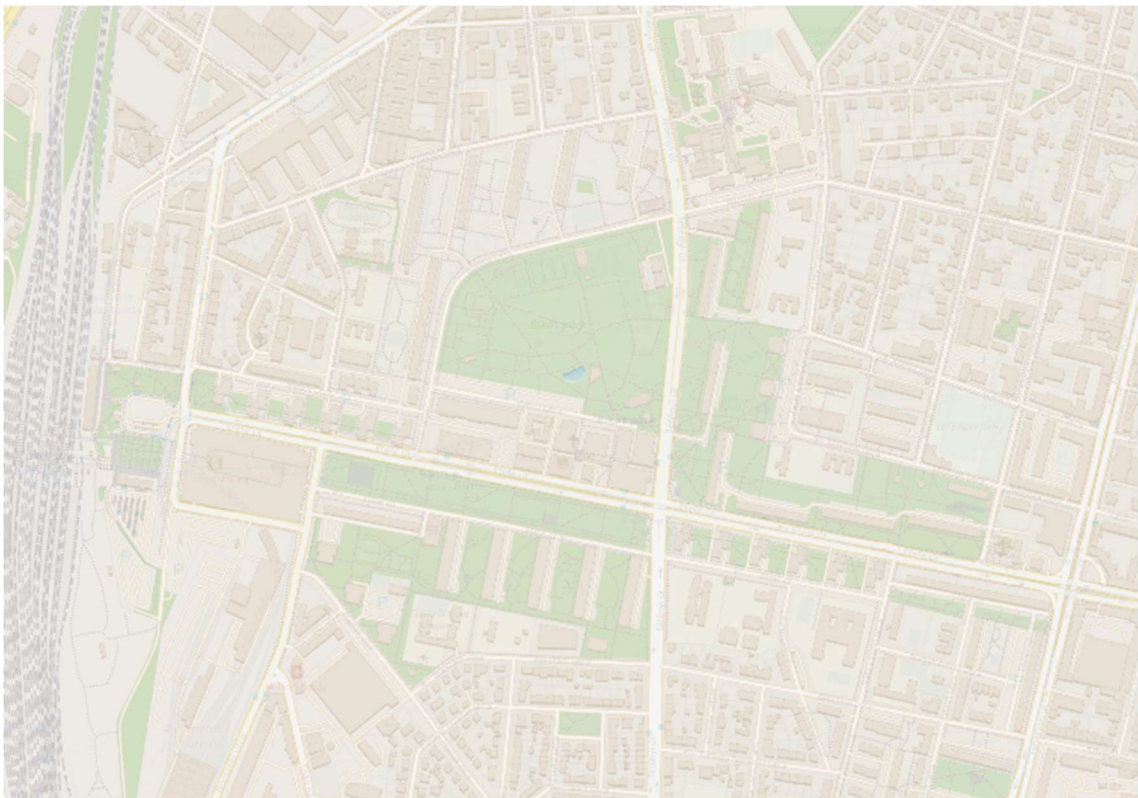
A Bikás park a XI. kerületben, Budapest területén található. (ld.68.ábra)

A területen két kutyafuttató is található, az egyik a kistestű, a másik a nagyobb testű kutyák számára van kialakítva. Ez a két kutyafuttató látogatottsága igen magas, azonban a területen járva tapasztaltam, hogy a területet integrált parkként használják, ugyanis a futtatókon kívül is póráz nélkül sétáltatják kedvenceiket a kutyatulajdonosok többsége. Ez azonban büntethető és a kutatásom alkalmával szembesültem vele, hogy büntetik is a fent említett szabályszegéseket. Ezért tartom rendkívül fontosnak a park integrálttá való alakítását, hiszen a park területén kifejezetten jól működne, jól működik az integrált kutyasétáltatás. A park környezetében rengeteg társasház, panellakás található, ahol számos kutyatulajdonos is él, akiknek a mindennapjait megkönnyítené a park integráltsága. Azonban a konfliktusos helyzetek itt is jelen vannak, hiszen azok, akik nem szeretik a kutyákat és gazdáikat, mérgeket, szegecselt húsdarabokat helyeztek el a területen már több alkalommal is. Úgy gondolom, hogy ez csökkenne azzal, ha hivatalosan is, szabályosan járhatnának el a kutyatulajdonosok azzal, hogy a park területén póráz nélkül sétálhatnak a kutyáikkal. Azok, akik mérgezéssel próbálják megfélemezni a 'szabályszegőket' az vezérli, hogy az adott kutyatulajdonos engedély nélkül engedi el az esetlegesen rosszul viselkedő, netán agresszív kutyáját.

Mint ahogy a külföldi példánál is lehetett látni, sok parkban nem az egész park, hanem csak az egyes parkrészek vannak kijelölve a pórázmentes sétáltatásra, amit táblával, táblákon keresztül közvetítenek a park használói felé. Jelen esetben, a Bikás park esetében is jó ötletnek tartok csak bizonyos részek kijelölését az integráltságra, így a konfliktus is kezelhetővé válhatna a kutya tulajdonosok és azok között, akiknek nincs kutyájuk. (ld.69.ábra)

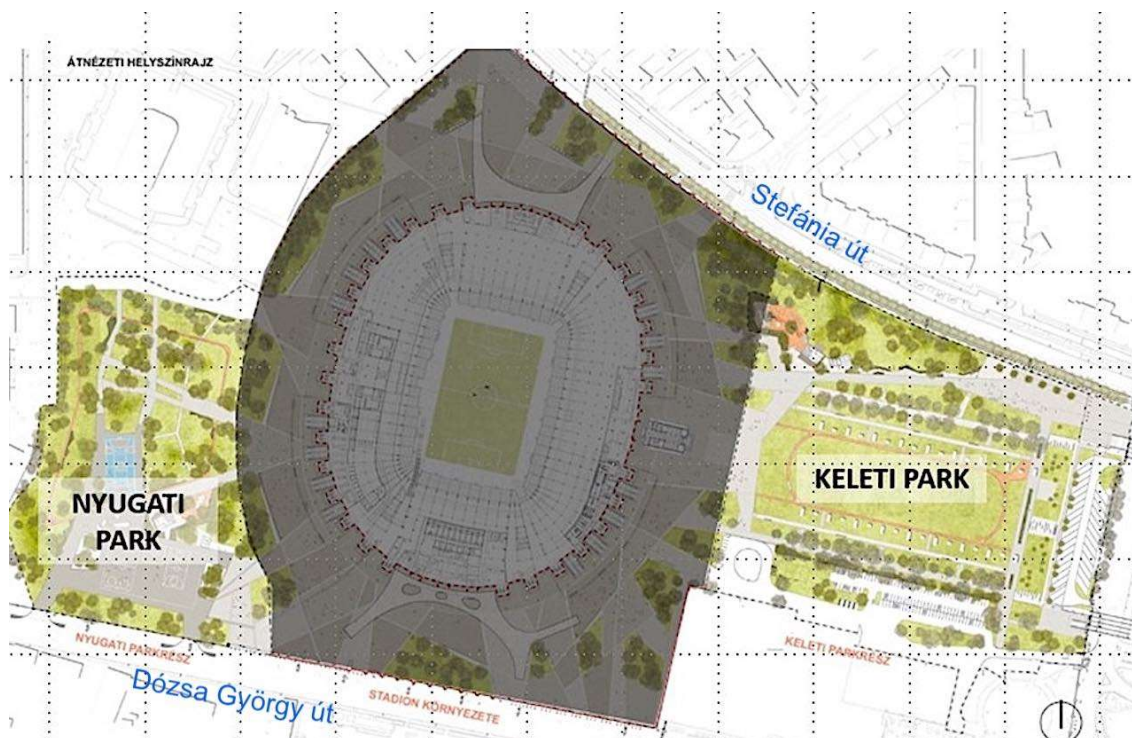

68. ábra Bikáspark térképe I., II. saját szerkesztés

69. ábra Bikáspark térképe III. saját szerkesztés

4.1.4. Puskás Aréna Park

70. ábra Puskás Aréna Park, forrás: www.freesportparks.hu, 2023.10.19.

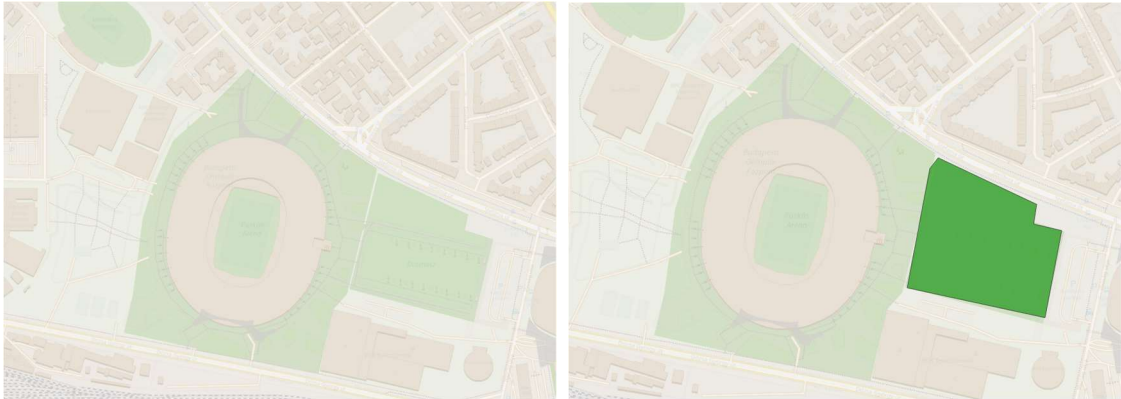
A 2019-ben felújított és átadott Puskás Aréna Park a Budapesti XIV. Kerületben helyezkedik el. Ahogyan a neve is jelöli, a Puskás Arénát körülvevő park. A Puskás Aréna már az előző században jelen volt és fontos szerepet töltött be a haza sportvilágban. Akkoriban még az 1953-ban megnyitott nevén, Népstadionként volt ismert, amit később, 2002-ben átneveztek Puskás Ferenc Stadionnak.

Az aréna park a Dózsa György út és a Stefánia út között helyezkedik el és az aréna két részre osztja a parkokat. Keleti és Nyugati park. Mind a keleti, mind a nyugati része szabadidős, kikapcsolódási és sport funkciókat is betölt. A park több mint 10 000 négyzetméter zöldfelülettel rendelkezik.

A nagy összefüggő zöldfelületek miatt a park népszerű lokáció a környékbeli kutyások számára, hiszen a park teljes területe látogatható kutyával. Azon túl, hogy a park infrastruktúrája sportolásra megfelelően lett kialakítva, a kutyásokról sem feledkeztek el, hiszen vannak ivókutak, így akár a nyári kánikula idején és tudnak gondoskodni a kedvencei megfelelő hidratálásáról. Ezen felül több helyen van kutya ürülékes kuka és hozzá ürülék gyűjtő zacskó is, ezzel is gondolva a kutyásokra.

A park területén három kijelölt kutyás rész is elhelyezkedik, ahol póráz nélkül kedvükre mozoghatnak a kutyák. A park további részein jelenleg szabályozva van a póráz használatát.

A park jelenleg nem integrált parkként van nyilvántartva, viszont a jelenlegi formában ahogy működik a park megállná a helyét integrált parkként is. A sportolni, kikapcsolódni vágyók és a kutyasétáltatók tökéletesen megférnek egymás mellett, egymást nem akadályozva és zavarva, így akár egy jól működő integrált park példaesete is lehetne.

71. ábra Puskás Aréna Park térképe I., II. saját szerkesztés

72. ábra Puskás Aréna Park térképe III. saját szerkesztés

5. Összegzés

A folyamatosan növekvő kutyás réteg következtében fokozott fontosságú foglalkozni és fejleszteni az ehhez kapcsolódó infrastruktúrát. Ez számos új lehetőséget, de kihívást is jelent. Az egész országban rohamosan növekednek a kutyák száma, azonban ez a

növekedés a fővárosban, Budapesten a legfeltűnőbb, legkiemelkedőbb, így ennek a fejlesztése elengedhetetlen.

A vizsgálatok és kutatások alapján elmondható, hogy a városi kutyatartó számos mindennapi problémával találhatja szembe magát. Ezek a problémák többsége elsősorban a városi beépítettség, a helyhiány miatt alakul ki. Erre megoldásként létesítik a kutyafuttatókat és kutya illemhelyeket. Azonban jól látható, hogy ezek a megoldások elavultak és nem jelentenek megoldást.

A leginnovatívabb és legjobban kivitelezhető megoldásokat jelenleg az integrált parkok jelentik. Ezek a parkok külföldön már régóta funkcionálnak. Magyarországon, Budapesten is szerencsére egyre több kezdeményezés van ezen megoldás felé. Külföldi példákon keresztül láthatjuk, melyik országban, milyen példa vált, illetve nem vált be az idők során. A szakdolgozatomban látszik, a feldolgozott külföldi integrált parkok bemutatásával, hogy ez egy működőképes koncepció a szabályok betartása és betartatása mellett.

A legtöbb külföldi park nem teljes egésze integrált park, ahol szabadon, póráz nélkül engedhetőek el a kutyák, hanem erre kijelölt, elkerítetlen területek vannak a parkokon belül. Véleményem szerint ez egy nagyon jó megoldás annak az áthidalására, hogy a parkok meg tudják őrizni azokat a területeket is, ahol kárt tehet, vagy zavaró jelenség lehet egy póráz nélkül szaladgáló kutya. Ilyen területek például a különböző intézményi részek, múzeumok, arborétumok, botanikus kertek stb.

Továbbá megvizsgáltam néhány, jelenlegi integrált parkot Magyarországon. Ezek némelyike próbaidőszaki jelleggel él vagy élt, így jól láthatóan kirajzolódtak a hibák az egyes parkoknál és az is leszűrhető, hogy mire kell figyelni a hasonló parkok létesítésekor. A vizsgálati rész után készítettem egy kérdőívet, amely alapján kiderül, hogy mennyire tájékozott a lakosság az integrált parkokról, illetve az is látszik, hogy mi a lakosság véleménye róluk, mennyire gyakran használják ki ezeknek a területeknek az adottságait. A javaslati fejezetben három olyan parknak az integráltságát javaslom, amelyek véleményem szerint és a kutatásaim alapján jól működnének hivatalos integrált parkként Budapesten. Célom egy élhetőbb, kutya-barátibb fővároshoz való hozzájárulás, segítése volt, hiszen egyre több családban már családtagnak számít a kutya, így egyre fontosabb ennek a kérdésnek a feszegetése, megoldásainak a keresése. Úgy gondolom az integrált parkok által élhetőbbé, problémamentesebbé válnának a mindennapok is.

Szerintem az integrált parkok megoldása mellett nagyon nagy fejlődést jelentene egy úgynevezett eb-adó, mint például Ausztriában. Ezt minden kutyatulajdonosnak be kell

fizetnie, cserébe tiszta, szép és karbantartott kutyás felületeket kapnak egyéb fejlesztésekkel együtt. Minden ilyen területen ingyenes kutya ürülékes zacskók vannak kihelyezve. Ez utóbbi a XVI. kerületben is működik már az egyes kerületrészekben. A kihelyezett ürülékes zacskók ráadásul környezetvédelmi célból nem műanyagból készültek.

Jelenleg én is a XIII. kerületben lakom és nagyon jó azt látni, hogy egyre több olyan gazdi vállal kutyát, akik felelősen tartják kutyáikat és megfelelően gondoskodnak róla a mindennapok során. Ennek okán egyre jobban és jobban terjed el az integrált kutyás parkok fontossága és a kutyafuttatók elavultsága. Alapvetően nem tartom rossz megoldásnak a kutyafuttatókat sem, de azt fontos tudni, hogy ez a konfliktusos helyzetek kialakulásáért nagyban felelős. Ennek a megoldásnak a javítása érdekében szükség lenne a szabályozás fejlesztésére és az ennek való betartása érdekében szankciókat bevetni.

A szakmai gyakorlatom alatt volt alkalmam tapasztalni, mennyi törekvés van a város kutyabarátabbá tételéért.

A szakdolgozatom összefoglalásaként szeretném kiemelni, hogy a készített kutatások, elemzések és javaslatokkal a célom az volt, hogy hozzájáruljak az infrastruktúra és a kutyás társadalom fejlődéséhez és körülményeihez, életminőségének javításához.

6. Ábrajegyzék

1. ábra Magyarországi kutyák száma százalékos formában, forrás: saját készítésű térkép	6
2. ábra Budapesten a kutyák és a lakosok számának változásai, forrás: saját készítésű ábra Cofidis 2017-es felmérései alapján	7
3. ábra Budapesti kutyák száma a különböző kerületekben összevetve, forrás: saját készítésű ábra Cofidis 2017-es felmérései alapján	7
4. ábra Budapesti kutyák száma a különböző kerületekben, forrás: saját ábra Cofidis 2017-es felmérései alapján	7
5. ábra Budapesti kutyák számának térképi ábrázolása (I.), saját készítésű térkép.....	8
6. ábra Budapesti kutyák számának térképi ábrázolása (II.), saját készítésű térkép	8
7. ábra Budapesti kutyák számának térképi ábrázolása, saját készítésű térkép	9
8. ábra kutyaillemhely, forrás: https://neveljunkkutyat.blog.hu/ , letöltés dátuma: 2023.06.12. ..	11
9. ábra XIII. kerület kutyafuttató, forrása: https://13.kerulet.ittlakunk.hu , letöltés dátuma: 2023.06.12.....	12
10. ábra Vérmező integrált park, forrás: www.gardenista.hu , 2023.10.08.....	14
11. ábra Central Park, forrás: www.thecollector.com , 2023.10.08.....	20
12. ábra Central Park, forrás: www.viveusa.mx , 2023.10.08.....	20
13. ábra Central Park térképe I., forrás: saját szerkesztés	21
14. ábra Central Park térképe II., forrás: saját szerkesztés.....	21
15. ábra Griffith Park, forrás: wagwalking.com , 2023.10.21.....	22
16. ábra Griffith Park térképe, forrás: saját szerkesztés	23
17. ábra Zilker Park, kép forrása: austintexas.org , 2023.10.16.....	24
18. ábra Zilker Park térképe I., forrás: saját szerkesztés	25
19. ábra Zilker Park térképe II., forrás: saját szerkesztés.....	26
20. ábra Hampstead Heath, forrás: www.visitlondon.com , 2023.10.12.....	26
21. ábra Hampstead Heath térképe, saját szerkesztés	28
22. ábra Hampstead Heath térképe II., saját szerkesztés.....	29
23. ábra Victoria Park, forrás: www.homeviews.com , 2023.10.12.	29
24. ábra Victoria Park térképe I., saját szerkesztés	31
25. ábra Victoria Park térképe II., saját szerkesztés	31
26. ábra Hyde Park, forrás: www.100queensgate.com , 2023.10.12.....	32
27. ábra Hyde Park térképe I., saját szerkesztés.....	33
28. ábra Hyde Park térképe II., saját szerkesztés	33
29. ábra Tiergarten, forrás: www.expedia.com , 2023.10.12.....	34
30. ábra Tiergarten térképe I., saját szerkesztés	35
31. ábra Tiergarten térképe II., saját szerkesztés.....	35
32. ábra Bois de Vincennes,forrás: www.enlargeyourparis.fr , 2023.10.24.	36
33. ábra Bois de Vincennes térképe I., saját szerkesztés	37
34. ábra Bois de Vincennes térképe II., saját szerkesztés.....	37
35. ábra Március 15-e tér, forrás: www.pestbuda.hu , 2023.05.18.....	41
36. ábra Március 15-e tér térképe I., saját szerkesztés	42
37. ábra Március 15-e tér térképe II., saját szerkesztés.....	43
38. ábra Nehru Park, forrás: www.welovebudapest.com , 2023.05.18.	43
39. ábra Nehru Park térképe I., saját szerkesztés	45
40. ábra Nehru Park térképe II., saját szerkesztés	45
41. ábra Gizella sétány, kép forrása: foursquare.com , 2023.10.12.....	46
42. ábra Gizella sétány térképe I., saját térkép.....	47
43. ábra Gizella sétány térképe II., saját térkép	48
44. ábra Tabán, forrás: www.welovebudapest.com , 2023.10.12.....	48

45. ábra Tabán térképe I., saját szerkesztés.....	50
46. ábra Tabán térképe II., saját szerkesztés.....	50
47. ábra Vérmező, forrás: www.gardenista.hu, 2023.10.12.	51
48. ábra saját ábrák Vanyó Péter Pál felmérései alapján	52
49. ábra Vérmező térképe I., saját szerkesztés.....	53
50. ábra Vérmező térképe II., saját szerkesztés.....	53
51. ábra Óbudai sziget, forrás: www.welovebudapest.com, 2023.10.12.....	54
52. ábra Óbudai sziget.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
53. ábra Óbudai sziget térképe I., saját szerkesztés	55
54. ábra Óbudai sziget térképe II., saját szerkesztés	56
55. ábra 1. kérdés, saját ábra	59
56. ábra 3. kérdés, saját ábra	59
57. ábra 5. kérdés, saját ábra	60
58. ábra 7. kérdés, saját ábra	61
59. ábra 8. kérdés, saját ábra	61
60. ábra 9. kérdés, saját ábra	62
61. ábra 14. kérdés, saját ábra	63
62. ábra Farkaserdő, forrás: www.welovebudapest.com, 2023.10.12.....	64
63. ábra Farkaserdő I., II. térkép, saját szerkesztés.....	66
64. ábra Farkaserdő III. térkép, saját szerkesztés.....	67
65. ábra II. János Pál pápa tér, forrás: www.kozossegitervezes.hu, 2023.05.18.	67
66. ábra II. János Pál pápa tér térképe I., II. saját szerkesztés.....	70
67. ábra II. János Pál pápa tér térképe III., saját szerkesztés	70
68. ábra Bikáspark, forrás: www.zoldkalauz.hu, 2023.10.18.....	71
69. ábra Bikáspark térképe I., II. saját szerkesztés.....	72
70. ábra Bikáspark térképe III. saját szerkesztés.....	72
71. ábra Puskás Aréna Park, forrás: www.freesportparks.hu, 2023.10.19.	73
72. ábra Puskás Aréna Park térképe I., II. saját szerkesztés	74
73. ábra Puskás Aréna Park térképe III. saját szerkesztés.....	74

7. Irodalomjegyzék

Budapest Főváros XIV. kerület Zuglói Önkormányzata: Ebtartási Stratégia 2016

EB OVO EGYESÜLET Szakértői csoport: A szabad kutyázás kézikönyve Javaslattétel a közösségi kutyázás korszerűsítésére

Budapest Főváros Városerépítési Tervező Kft.: Vérmező közpark stratégiai terve 2021

cofidis.hu/kutyaszemmel-kutatasok	2023.02.17.
ebovo.hu	2023.05.12.
zoldeb.hu/integralt-parkok-a-fovarosban	2023.09.12
budapest.hu/Lapok/2021/varosi-kutyas-etikett.aspx	2022.12.13
ebovo.hu/az-eb-ovo-megalkotta-a-szabad-kutyazas-kezikonyvet/	2023.10.09.
telex.hu/belfold/2022/06/25/kutya-varos-kutyatartas-urulek-vizelet-koztisztasag-neveles	2023.08.29.

welovebudapest.com/toplista/budapesti-kisokos-kutyatartoknak-hova-mehetunk-kedvenceinkkel	2023.10.12.
www.budapestinfo.hu/hu/kutyaval-budapesten	2023.10.10.
9.kerulet.ittlakunk.hu/kutya-cica/220109/poraz-nelkul-integralt-park-lett-nehru-part-es-gizella-setany	2023.02.22.
jarokelo.hu/bejelentések/budapest/127767/poraz-nelkuli-kutyak	2023.10.10.
maszol.ro/életmod/Veszelyes-a-parkban-felejtett-kutyaurulek-Fertozhet-a-kutyavizelet-koztereken-Szakemberrel-beszeltunk	2023.10.12.
obuda.hu/tobb-zoldfelulet-egeszsegesebb-budapest-elfogadtak-a-rado-dezso-tervet/	2023.10.12.
zoldeb.hu/integralt-parkok-a-fovarosban/	2023.06.15.
rdt.budapest.hu/dialogs/obudai-sziget	2023.06.15.
rdt.budapest.hu/dialogs/vermezo-zoldfeluleteinek-megujitasa/blog_posts/veglegesedtek-a-vermezo-strategia-dokumentumai	2023.09.03.
www.budapest.hu/Documents/Varostervezesi_Foosztaly/Integralt_park_hazirendek/Marcius_15-e_ter.pdf	2023.09.03.
www.budapestszive.bkk.hu/2011/09/unnepelyesen-atadtak-a-megujult-marcius-15-teret/	2023.09.03.
welovebudapest.com/cikk/2020/6/24/erdo-a-panelrengetegben-az-ujpesti-farkaserdo-a-futoparadicsoma	2023.10.23.
vulkansag.hu/TERMeSZET/Farkaserdo_.html	2023.10.28.
fokert.hu/erdok/_e123/	2023.10.28.
jarokelo.hu/bejelentések/budapest/8708/agressziv-kutyak-poraz-nelkuli-setaltatasa-a-farkaserdoben	2023.10.28.
kutyabarát.hu/allatvedelem/120758/ujabb_kutyamergezeses_esetek_budapesti_kozteruleteken/	2023.10.14.

7.1. Külföldi források:

https://aiam.org.au/resources/Documents/2009%20Workshop%20presentations/Planning%20for%20dogs%20in%20open%20space%20with%20a%20focus%20on%20integrated%20planning%20and%20dog%20parks%20Lesley%20Humphreys.pdf	2023.10.18.
https://www.parksandrecbusiness.com/articles/want-a-dog-park-heres-how-to-plan-and-design-it	2023.06.07.
https://www.lawinsider.com/dictionary/dog-park	2023.10.18.
https://geoalliance.asu.edu/sites/default/files/LessonFiles/Sepp/DOG/SeppDogS.pdf	2023.10.18.
https://cdn.dogandcatboard.com.au/dogandcatboard/docs/Dogs/UnleashedDogParks-B.pdf	2023.05.14.

https://www.a2gov.org/departments/Parks-Recreation/play/Documents/Recommendations%20and%20Guidelines%20for%20Dog%20Park%20Site%20Selection%20updated%204-10-15.pdf	2023.10.21.
https://www.civicplus.com/blog/pr/who-let-the-dogs-out/	2023.10.18.
https://www.integratedrecycling.com.au/paws4play/	2023.06.07.
https://www.summerland.ca/docs/default-source/parks-recreation/dog-park-documents/what-is-a-dog-park-draft-1.pdf?sfvrsn=c385f1fb_8	2023.06.07.
https://geoalliance.asu.edu/sites/default/files/LessonFiles/Sepp/DOG/SeppDogS.pdf	2023.06.07.
https://cdn.dogandcatboard.com.au/dogandcatboard/docs/Dogs/UnleashedDogParks-B.pdf	2023.10.18.
https://www.a2gov.org/departments/Parks-Recreation/play/Documents/Recommendations%20and%20Guidelines%20for%20Dog%20Park%20Site%20Selection%20updated%204-10-15.pdf	2023.06.07.
https://www.summerland.ca/docs/default-source/parks-recreation/dog-park-documents/what-is-a-dog-park-draft-1.pdf?sfvrsn=c385f1fb_8	2023.07.13.
https://experience.arcgis.com/experience/6cf5048c0d4d46198f1b75ac0bbadc65/	2023.10.16.
https://experience.arcgis.com/experience/6cf5048c0d4d46198f1b75ac0bbadc65/?data_id=dataSource_1-17aa2d9e371-layer-22-17adb33a76e-layer-28%3A126	2023.07.13.
https://www.austintexas.gov/department/dog-parks	2023.04.11.
https://austinparks.org/dog-parks/	2023.07.13.
https://www.mybeevet.com/blog/rules-about-dogs/	2023.04.11.
https://www.hampsteadheath.net/getting-here-around	2023.04.11.
https://explore.osmaps.com/?lat=51.538205&lon=-0.038120&zoom=14.5067&style=Standard&type=2d	2023.09.03.
https://blog.dogbuddy.com/dog-friendly/walks/london/east-london-poochs-paradise-victoria-park-dog-walk/	2023.09.03.
https://www.royalparks.org.uk/visit/parks/hyde-park	2023.09.07.
https://hamster.blog.hu/2015/11/04/tiergarten_erdo_berlin_kellos_kozepen	2023.07.13.
https://cloud7.de/en/magazine/best-of-berlin-dog-parks/	2023.07.13.
https://www.parisadvice.com/dogs-in-paris.html	2023.07.13.
https://parisjetaime.com/eng/culture/bois-de-vincennes-p1017	2023.07.13.

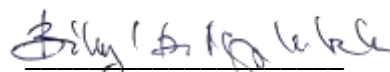
NYILATKOZAT

Pusztai Boglárka (név) (hallgató Neptun azonosítója: FDJL2K) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2023 év november hó 03 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendó.

³ A megfelelő aláhúzendó.

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréseről és eredetiségéről

A hallgató neve: Pusztai Boglárka
A Hallgató Neptun kódja: FDJL2K
A dolgozat címe: Integrált parkok vizsgálata
A megjelenés éve: 2023 Budapesten
A konzulens intézetének neve: Tájépítészeti, Településtervezési
A konzulens tanszékének a neve: és Diszciplínaszeli Tanszék
Településképzési és Zöldinfrastruktúra Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023. év 11. hó 06 nap

Pusztai Boglárka

Hallgató aláírása